

Sejladsoplevelser på Gudenåen – Vandvejen

Gudenåkomitéen

OplevGudenaa

Version 3.0, September 2014

Visionen for Vandvejen

Partnerskabet om Vandvejen ønsker med denne projektbeskrivelse at give et kvalificeret bud på, hvordan de sejlene på Gudenåen får en oplevelse af en sammenhængende "Vandvej" med gode faciliteter, formidling og tilgængelighed før, under og efter en sejltur. Projektbeskrivelsen indeholder:

- en kortlægning af de eksisterende rammer for en sejlsoplevelse på Gudenåen
- et idékatalog over mulige nye faciliteter m.v. samt et økonomisk overslag
- forslag til GudenåKrydsningspunkter ved Vandvejen og en anbefaling om en fælles tjekliste for GudenåKrydsningspunkter
- en anbefaling om fælles principper for skiltning og formidling
- en anbefaling om, at planlægning af en rekreativ infrastruktur foregår i dialog med den bredest mulige interessent- og aftagergruppe fra lodsejere til turismeorganisationer med henblik på, at flest mulige skal have merværdi af nye projekter og således, at eksisterende aktiviteter eller brugergrupper ikke udelukkes

Om Vandvejen

Partnerskabet har sammen udarbejdet denne projektbeskrivelse som en rammebeskrivelse, der tilstræber at imødegå mange forskellige brugergruppers ønsker og behov mange år frem, og som efterfølgende kan realiseres i lokale projekter og partnerskaber.

Projektbeskrivelsen er således ikke finansieret eller ejet af nogen af medlemmerne i partnerskabet eller andre. Projektbeskrivelsen indeholder både en vision for de sejlendes op-

Den sidste bevarede "Æ swot mand" ved Gudenåen opstrøms Alling Å. "Æ swot mand" blev benyttet af pramdragerne. Træktovet blev lagt om beslaget, så man kunne trække prammen rundt i åens skarpe sving.

Foto: Bodil Deen Petersen

levelse på Gudenåen og en fælles liste over behov og ønsker fra brugergrupperne, hvis realisering kan gøre visionen til virkelighed.

Projektbeskrivelsens målgruppe er derfor alle de potentielle projekt ejere langs Gudenåen, som kan bruge anbefalingerne i deres planlægning og fundraising. Målgruppen er således både Gudenåkommunerne og relevante etablerede foreninger og midlertidige partnerskaber med flere.

Projektbeskrivelsens fælles anbefalinger fra Gudenåens brugergrupper i partnerskabet Vandvejen skal give alle de forskellige projekt ejere i fremtidige projekter et redskab til at sikre en høj, ensartet kvalitet, brugervenlighed, sammenhæng på tværs af kommuner samt balance mellem beskyttelse og benyttelse, når de etablerer og renoverer faciliteter og formidling langs Gudenåen. Flest mulige skal have merværdi af nye projekter, som ikke bør udelukke eksisterende aktiviteter og brugere.

Idet Vandvejens projektbeskrivelse indgår i Gudenå Helhedsplanen, vil dets anbefalinger og projektforslag blive formidlet til Byrådene og administrationerne i alle Gudenåkommunerne samt til det omfattende netværk af foreninger, projekter og øvrige interessenter omkring Gudenåen.

1. version af den dynamiske Gudenå Helhedsplan udarbejdes i 2014 af GudenåSam-

arbejdet mellem Gudenåkomitéen (7 Gudenåkommuner), VisitGudenaa, OplevGudenaa og LAG'erne langs åen.

Fakta om "Sejlsoplevelser på Gudenåen – Vandvejen"

Der har været afholdt fem partnerskabsmøder henholdsvis 23. maj og 13. august 2013 samt 3. marts, 2. juni og 19. august 2014. Mødet den 2. juni var en ekskursion langs Gudenåen, hvor konkrete projekter og lokaliteter blev vist frem og drøftet. Partnere har afsluttet arbejdet med denne version 3.0.

Efter version 3.0 er der fortsat mange ting at tage stilling til, så materialet udvikles fortsat. Partnerne kan fremover supplere materialet,

så det bliver en mere helstøbt beskrivelse af ønskede faciliteter. Projektet kan også udvikles gennem f.eks. forskningsrelaterede samarbejder etc.

Dele af det samlede projekt vil kunne udføres som lokale grønne Gudenaa-Partnerskaber, mens de overordnede sammenhænge og sikringen af kvaliteten i f.eks. formidling og markedsføring sker i regi af de centrale aktører på Gudenåen – f.eks. GudenåKomitéen, OplevGudenaa eller VisitGudenaa.

Der er således lagt op til, at version 3.0 kan blive til version 4.0 m.v., og at projektet evt. underopdeles i en række delprojekter, der realiseres enkeltvist.

Partnerne på ekskursion til bl.a. Sminge Sø rasteplads

GudenaaPartnerskabet om "Sejlsoplevelser på Gudenåen – Vandvejen" har følgende deltagere:

- Gudenåkomitéens sekretariat
- Vejle, Hedensted, Horsens, Skanderborg, Silkeborg, Viborg, Favrskov og Randers Kommuner
- VisitGudenaa
- 2 repræsentanter for kano- og kajakudlejere langs Gudenåen
- Dansk Forening for Rosport, Ry Roklub
- Dansk Kano- og Kajakforbund, Silkeborg Kajakklub
- Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet og Østjylland
- Brosamarbejdet mellem Ry Bådlaug, Silkeborg Motorbådklub og Silkeborg Sejlklub
- OplevGudenaa, Naturstyrelsen Søhøjlandet
- Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg og Favrskov

Som konsulent medvirker landskabsarkitekt Bendt Nielsen,

Kort: Copyright: Geodatastyrelsen

Forsidebillede: Teltpladsen ved Sminge

Indholdsfortegnelse

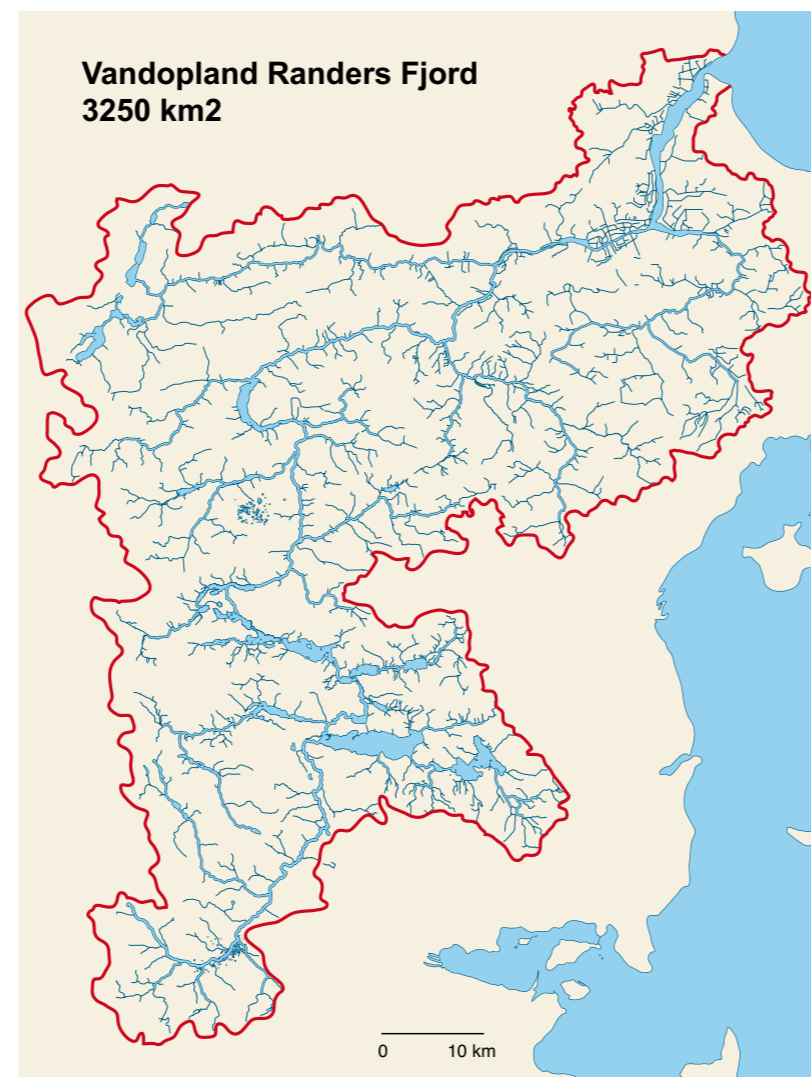
Visionen for Vandvejen	2
Gudenåen	3
Kortlægning	3
GudenåKrydsningspunkter ved Vandvejen	4
Generelle forhold vedr. administration af sejlsadsen	6
Hastighedsgrænser	6
Uorganiserede og organiserede brugere	7
Gæster på åen og søerne	9
Faciliteter	9
Liste over forslag/idéer fra partnerne	11
Kort	14
Kort 1	15
Kort 2	16
Kort 3	17
Kort 4	18
Kort 5	19
Kort 6	20
Kort 7	21
Kort 8	22
Begrebsafklaring	23

Gudenåen

Gudenåen er Danmarks længste å – fra kilden ved Det Store Vandskel nær Tinnet Krat på den Jyske Højderyg og til udløbet ved Randers Bro i Randers Fjord er den 152,8 km lang ifølge digital opmåling af vandløbsmidter og lineære/midtstrøms forløb gennem søerne.

Gudenåen har tilløb af ca. 550 mindre og større vandløb, og der er 67 større søer i oplandet, der er på ca. 2.650 km². Lægger man oplandet til Randers Fjord med, er oplandet på ca. 3.250 km².

Gudenåen løber under 60 kreatur-, sti, vej- og jernbanebroer, hvis man ser på det historiske hovedløb. Medtages de menneskeskabte omløb med Vestbirk Vandkraftværk, Den tvungne Å ved Klostermølle og kanopassagen ved Rye Mølle er der yderligere 8 broer – i alt 68 broer.

Kortlægning

Gudenåkomitéen har taget initiativ til et grønt GudenåPartnerskab om oplevelser ad vandvejen på Gudenåen og de tilknyttede søer.

Formålet med dette partnerskab af kommuner, roende, sejlene og repræsentanter for turist- og naturperspektiverne er at formulere forslag til, hvordan faciliteter og formidling udvikles bedst til brug for de roende og sejlene på Gudenåen. Forslagene samles i en kortlægning, som skal kunne danne grundlag for efterfølgende konkrete projekter.

Kortlægningen rummer en vurdering af status på de eksisterende faciliteter for de roende og sejlene og behov for nye faciliteter samt en liste over idéer til bedre formidling af praktiske forhold – for eksempel hvordan man orienterer sig geografisk undervejs, samt idéer til bedre formidling af oplevelsesmuligheder før, under og efter en ro- eller sejltur.

Kortlægningen skal ses i sammenhæng med udviklingen af et sammenhængende net af afmærkede vandre- og cykelruter langs Gudenåen samt faciliteter for den motoriserede trafik i landskabet.

Hvor der er oplagte muligheder for at lave GudenåKrydsningspunkter, koncentrerer formidlingsindsatsen og de mest veludbyggede faciliteter.

OplevGudenå har udarbejdet et forslag til GudenåStier – det vil sige sammenhængende vandre- og cykelruter fra kilde til fjord baseret på eksisterende stier og færdselsmuligheder.

Kortbilagene på siderne 13-20 viser eksisterende faciliteter, som har direkte eller indirekte sam-

På siderne 15-22 er indsat 8 kort, der til sammen dækker Gudenåens hovedløb fra kilderne til Randers Fjord.

menhæng til sejlsoplevelser på Gudenåen og dermed til oplevelser i det hele taget. På kortene er eksisterende afmærkede vandre- og cykelruter også vist.

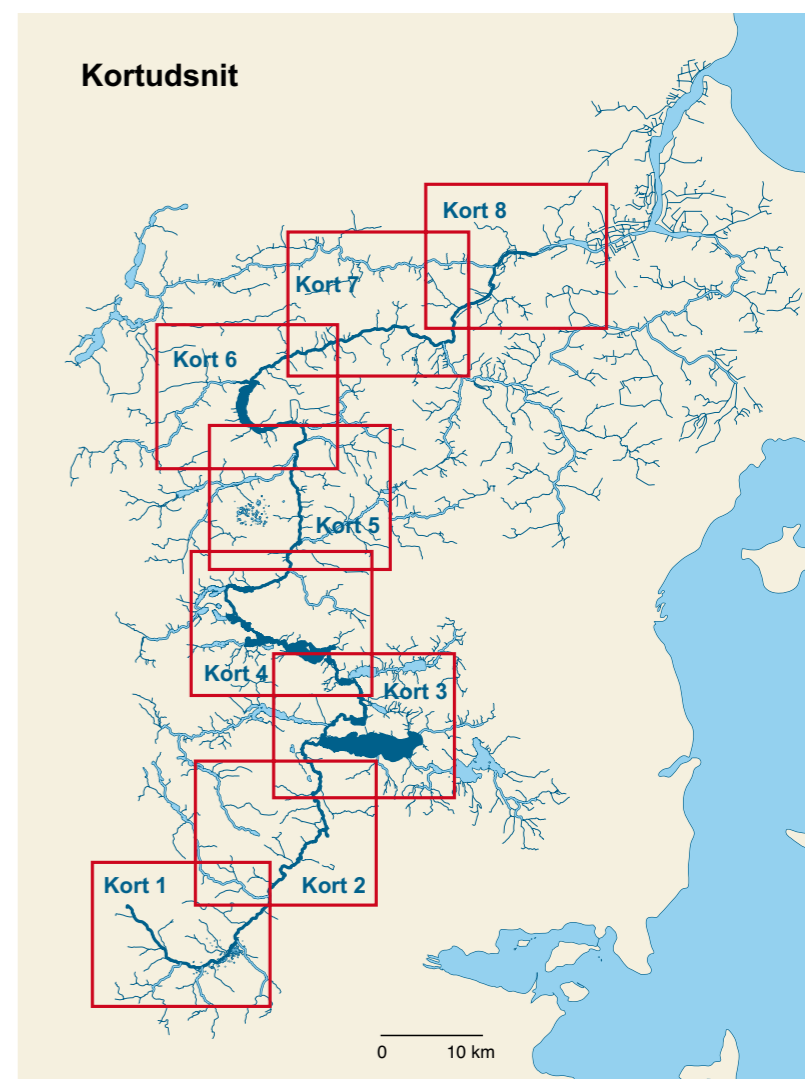
Endvidere viser piktogrammer med en rød kontur, at der er tale om forslag fra partnerne.

Eksempel:

- Eksisterende madpakkehus
- Forslag om nyt madpakkehus

Mange faciliteter er eller vil kunne blive fælles faciliteter for andre målgrupper som f.eks. vandrere, cyklister, bilister etc. Investeringer i faciliteter bør i videst muligt omfang komme så mange målgrupper som muligt til gavn.

Til at sikre en planlægningsmæssig koordineret indsats på tværs af kommunegrænserne er de 7 Gudenå-kommuner ved at opbygge et fælles GIS-system – GudenåKortet.

GudenåKrydsningspunkter ved Vandvejen

Partnerskabet om Vandvejen ser det som en vigtig mission, at der indledningsvist sker en minimumsopgradering af udvalgte lokaliteter, hvor der er behov for renovering eller etablering af GudenåKrydsningspunkter for flere målgrupper på een gang – sejlads, cykling, vandring.

Partnerskabet udpeger hermed en række Gudenå krydsningspunkter, som en anbefalet fremtidig fordeling af en række "kvalitets-faciliteter" langs Gudenåen, hvortil først og fremmest de sejlede, men også andre brugergrupper har let adgang og hvor man kan forvente at møde gode faciliteter til ophold, oplevelser og evt. overnatning.

De nye eller renoverede GudenåKrydsningspunkter, hvis placering og standard partnerskabet kommer med anbefalinger til, vil fortsat være suppleret af en lang række andre pladser med varierende tilgængelighed og typer af faciliteter for sejlede og andre.

Netop den mere stille eller svært tilgængelige naturoplevelse har også en særlig værdi. Endvidere er det vigtigt at udpege de lokaliteter, hvor der er behov for fred og ro, og hvor der derfor ikke ønskes rekreative aktiviteter.

Generelle anbefalinger til etablering og renovering af faciliteter og formidling langs Gudenåen

Partnerskabet Vandvejen anbefaler, at projektere (f.eks. myndigheder, private lodsejere og partnerskaber) fremover forholder sig til den viden samt det forslag til fordeling og indholdsmæssige standard, som Partnerskabet hermed stiller til rådighed, når de renoverer og etablerer nye faciliteter og formidling langs Gudenåen.

Partnerskabet Vandvejen anbefaler følgende generelle principper for renovering eller etablering af nye faciliteter ved Gudenåen, at:

- flere forskellige brugergrupper kan benytte dem samtidig – f.eks. vandrende, cyklende, sejlede og bilister

Handicapvenligt toilet på Kildebjerg Ry

- der skabes tilgængelighed til gode natur- og kulturoplevelser
- der er taget hensyn til naturen, så der er balance mellem beskyttelse og benyttelse
- der er sammenhæng og helhed i brugerens oplevelse

Anbefalet tjekliste til etablering og renovering af GudenåKrydsningspunkter ved Vandvejen

Partnerskabet anbefaler, at et GudenåKrydsningspunkt indeholder følgende elementer afhængig af lokalitetens beliggenhed og naturbeskyttelsesinteresser:

- Gode adgangsforhold for sejlede, gående, cyklende og kørende
- Universelt tilgængelige faciliteter
- Sikre og robuste faciliteter for de sejlede i form af bro, bolværk og/eller kano-isætningssted
- P-plads med plads til opbevaring af kanoer eller kajaker for natten, borde/bænke-sæt
- Robust handicapvenligt toilet – f.eks. med "stål-indmad" aht. til rengøring og brugervenlighed
- Infotavler, der fortæller:
  - hvor er jeg? – oversigtskort med indkøbs- og transportmuligheder
  - hvad må og kan jeg? – regler og anvisninger
  - den gode historie om stedet og nærmeste oplevelsesmuligheder
- Madpakkehus med læ og plads til min. 12 personer
- Adgang til drikkevand
- Affaldsspande
- Bagagebokse
- Adgang til elektricitet – som minimum til opladning af smartphones etc.
- Evt. overnatningsmulighed i form af teltplads og/eller sheltere.

Afhængig af lokalitetens beliggenhed og naturbeskyttelsesinteresser, kan der også være overvejelser om overnatningsmulighed i form af teltplads og/eller sheltere.

Anbefalinger om stier/ruter til og fra GudenåKrydsningspunkterne og langs Vandvejen

I forhold til stier/ruter anbefales det, at:

- de udformes i harmoni med naturen – det vil sige som grusstier eller træstier
- de skal om muligt være til flere brugergrupper på een gang (vandring, løb og cykling) – eller alternativer skal kunne anvises/afmærkes, så der til enhver tid er tale om et sammenhængende rutenet for hver enkelt målgruppe
- stierne – hvor det er muligt – udformes med hårde overflader og i passende bredder, så de kan anvendes af kørestolsbrugere og gangbesværede – dog er trampestier til vandring undtaget, da de ikke anlægges
- i områder med risiko for oversvømmelse etableres træstier, som bevarer naturens hydrauliske kvaliteter

Forslag til GudenåKrydsningspunkter ved Vandvejen

Robåd fra Ry Roklub, foto Jens Szabo

Uorganiserede og organiserede brugere – kanoer, kajaker, robåde

Kano- og kajakklubberne

Ca. 21.000 kano- og kajakroere er på landsplan registeret som medlemmer i klubber under Dansk Kano og Kajak Forbund (DKF).

Med hjemstedsadresse og primære aktiviteter på Gudenåen er følgende klubber registreret:

- Silkeborg Kajakklub, 650 aktive medlemmer (knap 800 aktive og passive medlemmer)
- Kano og Kajakklubben Gudenå, 282 aktive medlemmer
- Laven-Linå Idrætsforening, 7 aktive medlemmer
- Ry Roklub, 209 aktive kajakmedlemmer
- Skanderborg Kano- og Kajakklub, 217 aktive medlemmer
- Tange Roklub, 72 aktive kajakmedlemmer
- Sejs-Svejbæk Kajakafdeling er en afdeling under Sejs-Svejbæk Idrætsforening, 40 medlemmer

Eksempler på andre klubber uden for Dansk Kano og Kajakforbund er:

- Gl. Rye Kajakklub, 140 medlemmer
- Sminge Sø Kajakklub

Kano- og kajakklubberne langs Gudenåen (ekskl. klubberne i Horsens og Viborg) med medlemskab i DKF tæller ca. 1.500 personer.

Med reference til Gudenåsystemets største klub, hvor de ca. 650 aktive medlemmer hvert år ror næsten 250.000 km, antages det, at klubbernes medlemmer samt gæstende roere under DKF fra klubber uden for Gudenåområdet samlet ror 500.000-750.000 km hvert år på Gudenåen (svarende til 50.000-75.000 timer).

En gennemsnitstur antages at være på ca. 10 km og hvert år sættes en kano eller kajak altså mere end 50.000 gange i vandet fra en af DKF's registrerede klubber langs åen.

Kano og kajakklubberne er i det daglige primært aktive i de bynære områder omkring klubberne, idet de fleste klubber dog afholder længere klubbture på Gudenå-systemet ligesom en række officielle kano- og kajakløb afholdes hver år: Tour de Gudenå (fra Silkeborg til Rander i september), Silkeborg Regatta (august), Randers City Kajak Maraton (maj), Paradisløbet i Silkeborg (maj), Havneræs arrangementerne i vinterhalvåret i bl.a. Skanderborg, Ry, Silkeborg og Randers.

Desuden afholder bl.a. DGI arrangementer som f.eks. Gudenå Explorer (2009-2012) og lign. Der er ikke tilgængelige tal om de samlede private uorganiserede kano- og kajakroeres aktiviteter og aktiviteter registreret under DGI på Gudenåen. Det antages dog, at de uorganiserede og DGI-medlemmer ror væsentligt færre km end medlemmer i de organiserede klubber.

Typisk er uorganiserede og DGI-medlemmer spejdere m.v. og havkajakroere, som nyder de længere ture med oppakning. Typisk dækker de uorganiserede nok et større geografisk område, idet de ikke er knyttet til de bynære områder, som de registrerede kajakklubber er.

Et bedste bud fra DKF på roede km blandt de uorganiserede kano- og kajakroere og registrerede under DGI, spejdere m.v. er ikke over 250.000 km pr. år. Heraf forventes det, at langt hovedparten af de roede km foregår i sommerhalvåret og i weekender.

Roklubber

Det kan være lidt vanskeligt at adskille kano- og kajakklubberne fra roklubberne, da klubberne er blandede. Følgende roklubber er medlemmer under Dansk Forening for Rosport (DFFR):

- Skanderborg, 158 medlemmer
- Ry Roklub, 170 medlemmer
- Silkeborg Roklub, 213 medlemmer
- Tange, 32 medlemmer
- Randers Roklub, 179 medlemmer (ligger efter Gudenåens udmunding i Randers Fjord, men medlemmerne sejler også på Gudenåen)

Medlemmerne af Ry Roklub ror ca. 100.000 km årligt. Omregnet i forholdstal vurderes klubberne samlet at ro op mod 450.000 km årligt.

De fleste kilometer i roklubberne vurderes at forgå i en radius på 10 km fra klubben, mens ca. 5% foregår på længere ture – f.eks. gennem Gudenåen fra Skanderborg til Randers. Det er meget væsentligt, at roning fortsat kan foretages frit fra Skanderborg til Randers.

Der kommer rigtig mange gæster i roklubberne – specielt først og sidst på rosæsonen og i sommerperioden besøges klubberne ofte af seniorer og juniorer.

Roklubberne arrangerer fra tid til anden langdistancekæproning, motionsstævner, dagture, week-entture og uge-ture. Flere roklubber arrangerer fugleture m.v. og gør meget ud af at oplære roerne i at færdes ansvarligt i naturen og værne om den. Mange roklubber arrangerer morgenroning, måneskinsture m.v.

Bådklubberne og brosambejdet mellem Silkeborg og Ry

Der findes en række bådklubber langs Gudenåen.

Motorbådsklubber

- Ry Bådlaug, 600 medlemmer
- Silkeborg Motorbåd Klub, 950 medlemmer
- Ans Sejlklub
- Tange Bådlaug
- Ulstrup Marina
- Langå Marina

- Randers Motorbådsklub 1933, 80 bådpladser

Sejlbådsklubber

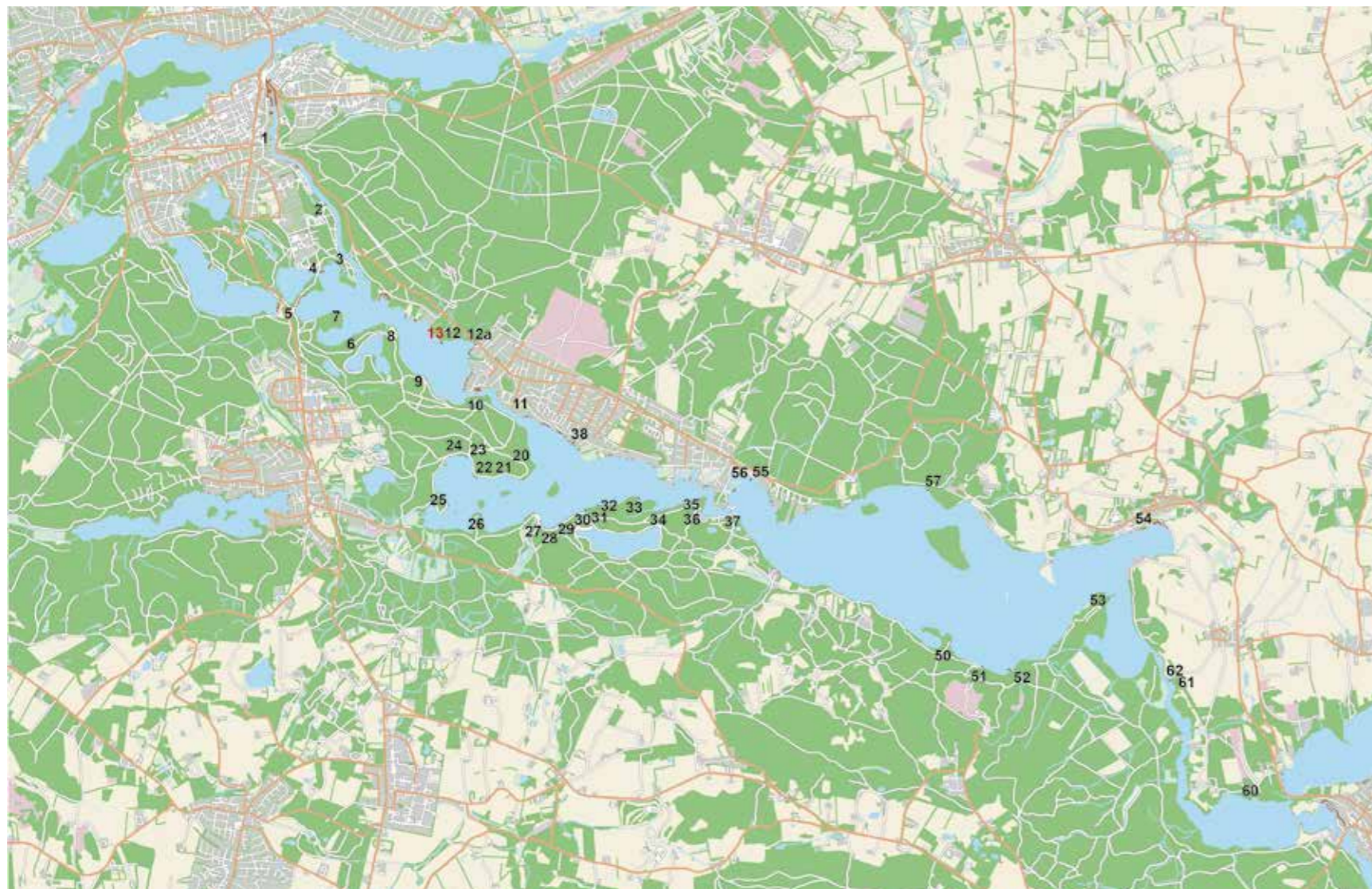
- Ry Sejlklub (Knudsø), ca. 40 bådpladser
- Silkeborg Sejlklub, 110 medlemmer (bådpladser) samt ungdomsskolerne og sejlerskolen estimeret til omkring 75 medlemmer
- Tange Sø jolle og surfklub

Skanderborg Sejl- og Motorbådsklub skal nævnes i denne sammenhæng, men der er dog ikke direkte adgangsmulighed for disse bådtyper fra Skanderborg Sø til Gudenåens hovedløb.

Brosamarbejdet eksisterer mellem Ry Bådlaug, Silkeborg Motorbåd Klub og Silkeborg Sejlklub. For at kunne anvende broerne er det en forudsætning, at man er medlem af mindst en af klubberne i Brosamarbejdet. Brosamarbejdet ejer og vedligeholder en del broer i søsystemet. Ved de fælles broer kan klubbernes medlemmer frit lægge til.

Kanoslusen ved stryget i Silkeborg - kajaker og robåde har problemer her

Brosamarbejdets broer mellem Silkeborg og Ry er vist med tal, som også er påført de enkelte broer

Klubberne har desuden en aftale med Hjejleselskabet om at kunne benytte selskabets broer, når der fortøjes på siden af broerne uden gene for rutebådene.

Broerne, inklusive Hjejleselskabets broer, er på Brosamarbejdets oversigtskort forsynet med numre. Som hovedregel gælder, at disse broer er omfattet af aftalerne. Bro 38, 50 og 57 tilhører og vedligeholdes dog af Silkeborg Motorbåd Klub og er ikke omfattet af brosarbejdsaftalen.

Der skal altid søges om tilladelse til at sejle med motordrevet fartøj på Gudenåsystemet, og fartøjet skal være forsynet med et registreringsnummer. Fartøjer som udelukkende sejler nedstrøms Randers Bro er ikke omfattet af reglerne om registrering.

På strækningen mellem Tørring og Klostermølle skal hjemmehørende kanoer og kajak-

ker registreres af Horsens og Hedensted Kommuner. Her er sejlad i motorbåde som udgangspunkt forbudt.

Motorbådsejlad er også forbudt på strækningen fra Silkeborg Langsøs østre ende til Tangeværket – bortset fra lodsejere og medlemmer af Ans Sejlklub.

Lokale beboere

I søsystemet findes mange andre bådebroer. De er i reglen privatejede eller er ejet af kommunerne eller Naturstyrelsen. De må kun benyttes efter særlig aftale eller efter eventuel skiltning.

Især i søerne mellem Ry og Silkeborg er der en del private småhavne og en lang række private bådpladser ud for egen grund.

Fra Langå Marina

Udlejning af kanoer og kajakker

Kanosejlads er meget populært på Gudenåen, og det er muligt at sejle fra Tørring til udløbet i Randers. Kanosejlads foregår både med private kanoer og med udlejningskanoer. For at udleje kanoer og

andre fartøjer i Gudenåsystemet skal udlejereren have koncession til udlejningen. De fleste koncessioner er tildelt kanoer, men der er også tildelt koncessioner til robåde, kajakker og motorbåde.

Tildelte koncessioner 2013 – 2016

(revideret 13-05-2014)

Navn	Sejlområde	Kano	Robåd	Kajak	Solbåd	Jolle-motor	Start*
Hedensted kommune							
Tørring Kanofart	Tørring-Randers	145					1.740
	Mossø – Randers	20					
Horsens Kommune							
GudenåCamping Brædstrup	Bredstenbro-Voervadsbro	20					325
Vestbirk Camping	Time	7	3				-
Skanderborg Kommune							
Ry Kanofart	Tørring - Randers	17					204
	Mossø - Randers	108					-
Handikano	Mossø - Randers	10					-
Danhostel Skanderborg	Mossø - Randers	30					-
	Time					4	-
Holmens Camping	Time	15	4				-
Birkhede Camping	Time	10	4				-
Solbaaden	Time				2		-
FDF Sletten	Time	27		8			-
Silkeborg Kommune							
Silkeborg Kanocenter	Tørring - Randers	75					900
	Mossø - Randers	207					-
	Time					7	-
Kanoudlejning på hele Gudenåen	Tørring - Randers						-
	Mossø - Randers	100					-
Silkeborg Kajak- og Cykeludlejning	Mossø - Randers			30			-
	Time					2	-
Terrassen Camping	Time	7					-
Skyttehusets Camping	Time	14				4	-
Gudenåens Camping Silkeborg	Time	6					-
Silkeborg Sø Camping	Time	8					-
LakeFishing	Time					10	-
Favrskov Kommune							
Bamsebo Camping	Mossø - Randers	75					-
Viborg Kommune							
Bjerringbro Kanoudlejning	Mossø - Randers	65					-

* Antal starttilladelser på strækningen Tørring - Klostermølle.

Starttilladelser: På strækningen fra Tørring-Klostermølle er der lagt loft over antallet af sejladser. Udlejerne fået tildelt 3205 starttilladelser. Derudover tildes maks. 50 gæstegangstegn om ugen til gæstefartøjer. Et gæstegangstegn gælder i 3 dage.

Timesejlads: På strækningen Tørring-Tangeværket defineres timesejlads, som sejlad med start og stop samme sted, samme dag. På søerne Vestbirsøerne, Skanderborg Sø, Mossø, Gudensø,

Knudsø, Vessø, Ravnsø, Birksø, Julsø, Borre Sø, Brassø og Silkeborg Langsø er det dog tilladt at starte og stoppe forskellige steder inden for samme kommune, samme dag. På strækningen Tangeværket – Randers defineres timesejlads som sejlad med start og stop i samme kommune, samme dag.

Langturssejlads er udlejningssejlads der ikke falder ind under definitionen for timesejlads.

Dampskibet Hjejlen, der blev sat i drift på Himmelbjergsøerne i 1861

Greenwave – soldreven båd til 5 personer

Gæster på åen og søerne

Turistsejladsen

Hjejeselskabet er største udbyder af turistsejladser på søerne mellem Ry og Silkeborg. Hjejeselskabet består i dag af 9 turbaade, heraf flagskibet Hjejlen, som startede det hele i 1861. I 2013 har Hjejeselskabet sejlet med 90.000 gæster. Bådene er:

- Hjejlen
- Hejren
- Mågen
- Rylen
- Ternen
- Tranen
- Falken
- Viking (udgangspunkt i Ry)
- Turisten (udgangspunkt i Ry)

På Skanderborg Sø varetages turistsejladser af skibet Dagmar.

Derudover sejler museumsskibet Gl. Turisten under Ferskvandsmuseet formidlingssejladser med udgangspunkt i Ry. AQUA Sø- og

Naturcenter sejler formidlingssejladser i en historisk kog og Randers Naturcenter sejler ligeledes formidlingssejladser i en historisk kog og i bådene Isfuglen og Guldsmeden, der er designet, så de er velegnede til sejladser med kørestolsbrugere.

VisitSkanderborg og Midtjysk Turisme har sammen med firmaet Solbaaden.dk som et turismeudviklingsprojekt introduceret sejladser i solcelledrevne elbåde på søerne mellem Ry og Silkeborg. Der er nu to udlejningssolbåde hjemmehørende i Ry, som kan bookes hos VisitSkanderborg, og der er i forbindelse med etablering af det grønne GudenaaPartnerskab om Himmelbjerggruten indsat en solcelledrevet elfærge, Søhøjlandet, mellem Skyttehusets Camping og Ålekroen.

Også private udbydere af sejladsoplevelser har udgangspunkt ved Gudenåen og søerne. F.eks. kan nævnes det private firma Handi-kano, som tilbyder mennesker med et handicap, mulighed for at føle glæden ved at tage på friluftstur.

Faciliteter

Teltpladser, campingpladser m.v.

For gæster på Gudenåsystemet i kano og kajak er der indrettet en række teltpladser, som kan benyttes fra vandsiden. Det er følgende:

- Tørring Teltplads
- Aale Teltplads
- Aastedbro Teltplads
- Voervadsbro Teltplads
- Klostermølle Teltplads
- Gl. Rye Teltplads
- Skimminghøj Teltplads
- Alling Vest Teltplads
- De Små Fisk Teltplads
- Sminge Teltplads
- Ans Søbred
- Bjerringbro Teltplads
- Kjællinghøj Teltplads
- Johannesberg Teltplads

Ånære Campingpladser anvendes også af kano- og kajak-folket – f.eks.:

- Gudenåcamping Brædstrup
- Vestbirk Camping
- Skanderborg Sø Camping

- Holmens Camping
- Birkhede Camping
- Terrassen Camping
- Skyttehusets Camping
- Gudenåens Camping Silkeborg
- Silkeborg Sø-camping
- Truust Camping
- Bamsebo Camping
- Langå Camping
- Randers City Camp

Vandrehjem, der kan benyttes af de sejlene er:

- Danhostel Skanderborg (Skanderborg Sø)
- Danhostel Silkeborg
- Danhostel Randers

Der er idag kun få muligheder for at overnatte i shelter som kano- og kajakbruger. Det er ved:

- Tåning Å (Skanderborg Sø)
- De Små Fisk
- Fladbro Skov
- Johannesberg (shelter etableret i 2014)

Skimminghøj Teltplads

Emborg Bro er et eksempel på et nyetableret partnerskab, der har taget tilgængelighed for alle ind i udførelsen af partnerskabets aktiviteter.

Nye badebroer på Knudhule Strand

Nye faciliteter på Knudhule Strand

Dertil kommer, at der er etableret en række muligheder for at gå i land på dagrastepladser (med toilet) og landgangsteder (uden toilet):

Dagrastepladser (med toilet):

- Bredvad Mølle
- Vestbirk Vandkraftværk
- Hylke Strand (Skanderborg Sø)
- Vestermølle (Skanderborg Sø)
- Skanderborg Kulturhus (Skanderborg Sø)
- Vædebro
- Mossø Brå
- Hem Odde
- Emborg Bro
- Sdr. Ege (Knudsø)
- Knudhule (Knudsø)
- Ry Havn
- Laven Søplads
- Hotel Julsø/Himmelbjerget
- Slåensø
- Sejs Ladeplads
- Indelukket
- Broen ud for Jyske Bank (Silkeborg Langsø Vest)
- Resenbro/Gødvad Mælkevej
- Sminge Sø
- Tvilum Bro
- Kongensbro
- Ormstrup Skov
- Sahl Rasteplads
- Tange Søbad
- Tangeværket/Energimuseet
- Busbjerg
- Dannebrogsplassen
- Langå Marina

- Johannesberg
- Stevnstrup
- Fladbro/Skovhuset

Landgangssteder:

- Verdens Ende i Uldum Kær
- Vilholt
- Vrold Østergaard (Skanderborg Sø)
- Dalgaard
- Anna Klindt Sørensens Have
- Avnsø
- Ludvigsløst
- Silkeborg Havn
- Arboretet Silkeborg
- (Slotsholmen)

- Silkeborg Langsø Øst (afventer motorvejens færdiggørelse)
- Andetorvet
- Sol og Vandtrappen
- Amtmands Hoppes Bro
- Kano- Kajakklubben Gudenaa
- Tørvebyggen

Enkelte steder er der etableret overdækkede borde/bænkesæt eller madpakkehuse nemlig ved Klostermølle, Emborg Bro, Vædebro og på Himmelbjerget, men da disse madpakkehuse ikke udelukkende er tiltænkt de sejlen- de, så er de ikke alle placeret med henblik på adgang fra vandsiden.

Overdækket madpakkehus ved Emborg Bro

Skanderborg Kommune ønsker, at nye faciliteter i Knudsø indgår i Gudenå-sammenhængen

Udeskole på Sønderege Strand

Det soldrevne skoleskib, Sønderege Strand

Nye toiletter om omklædning på Sønderege

Liste over forslag/idéer fra partnerne

I skemaet neden for følger en strækningsopgørelse vedr. Vandvejen. Der er udført en opmåling af ruten begyndende i station 0 ved Gudenåens kilder og sluttende i station 154.584 ved Randes Bro.

Af opgørelsen fremgår delstrækningers længde og beskaffenhed samt et samlet økonomisk overslag inkl. afmærkning, foreslåede faciliteter og formidling.

Forslag til GudenåKrydsningspunkter i er skemaet frehævet med rød skrift.

Gudenåen er Danmarks længste å – fra kilden ved Det Store Vandskel nær Tinneth Krat på den Jyske Højderyg og til udløbet ved Randers Bro i Randers Fjord er den 152,8 km lang ifølge digital opmåling af vandløbsmidter og lineære/midtstrøms forløb gennem søerne og inklusive nye slyngninger jf. naturgenopretningsprojekter m.v.

Når stationeringen i ovennævnte oversigt angiver åens samlede længde til 154,6 km, så skyldes det primært, at der ikke er tale om det samme midtstrøms forløb gennem søerne, men en tilnærmelse til nogle af de landbase-rede anlæg, man typisk vil komme forbi og derfor et længere forløb gennem søerne end midtstrøms.

I begge nævnte opmålinger er det forudsat, at det er Gudenåens historiske hovedløb, der er opmålt – d.v.s. gennem "Dødeåerne". Gudenåen er omlagt ved Vestbirk Vandkraftværk og ved Klostermølle gennem menneskeskabte kanaler, og ved Rye Mølle vil den roende eller sejlede typisk anvende kanopassagen. Disse menneskeskabte anlæg forkorter sejlturen ad Gudenåen med samlet ca. 1 km i forhold til opmålingerne af hovedløbet.

Det foreslås, at Gudenåens samlede længde "officielt" i daglig tale angives til ca. 153 km.

Broen, der fra 1862 førte Lauerbjergbanen – nu Gjernbanestien – over Gudenåen ved Langå er blot en af de mange broer, der er foreslået skiltet med navn og afstand til kilderne og Randers Bro.

Sejlsoplevelser på Gudenåen - vandvejen

Idé-katalog, version 29. juli 2014

Station	Afstand	Lokalitet	Projektforslag	Forslagstiller	Overslag
0			Gudenåens kilder		
49	49		Bro 1, stibro		
1.567	1.538		Bro 2, Hammervej, vejbro		
2.501	914		Bro 3, kreaturbro?		
3.331	830		Bro 4, Myllerupvej, vejbro		
4.830	1.299		Bro 5, Hammer Møllevej, vejbro		
5.803	973		Bro 6, stibro		
6.266	663		Bro 7, stibro		
7.690	1.424		Bro 8, Egholmvej, vejbro		
8.235	545		Bro 9, Viborg Hovedvej, vejbro		
9.168	933		Bro 10, stibro		
9.214	46		Startsted for kanosejadsen, begyndelse		
9.262	68		Tørring startsted, nyt isætningssted	Tørring Teltplads	200.000
9.335	53		Startsted for kanosejadsen, slutning		
9.919	584		Bro 11, Aagade, vejbro		
12.379	2.460		Bro 12, Tørring Bro, stibro		
14.966	2.587		Bro 13, Ølholm Bro, stibro		
17.551	2.585		Landgangssted, Verdens Ende		
19.517	1.966		Bro 14, Nordkær Bro, stibro		
20.045	528		Landgangssted ved Nordkær Bro	Gl. Rye Kajakklub	35.000
20.089	44		Bro 15, Raskvej, vejbro		
20.102	13		Aale Teltplads, begyndelse		
20.102	13		Aale Teltplads, medpakkehus	Kanoudlejerne	90.000
20.102	13		Aale Teltplads, slutning		
20.102	13		Bro 16, Gudenåvej, stibro (tidl. banebro)		
23.527	3.425		Bro 17, Nørre Snedevej, vejbro		
23.544	17		Aastedbro Teltplads, begyndelse		
23.575	6.548		Kulturhistorisk infotavle m. QR-kode ved Aastedbro Teltplads	Horsens Kommune	16.000
30.123	149		Shelters ved Aastedbro Teltplads	Kanoudlejerne	100.000
30.272	86		Medpakkehus ved Aastedbro Teltplads	Kanoudlejerne	90.000
30.358	308		Bordebænkesæt ved Aastedbro Teltplads	Kanoudlejerne/Gl. Rye Kajakklub	10.000
30.686	3.467		Aastedbro Teltplads, slutning		
34.133	65		Gudenå Camping Brædstrup, begyndelse		
34.198	1.399		Kulturhistorisk infotavle m. QR-kode ved Gudenå Camping Brædstrup	Horsens Kommune	16.000
35.597	113		Gudenå Camping Brædstrup, slutning		
35.710	202		Bro 18, Åvej, vejbro		
35.912	202		Bro 19, Horsensvej, vejbro		
			Bredvad Mølle, isbarriere?		
			Bro 20, Bredvadmøllevej, vejbro		
			Vestbirk Camping, begyndelse		
			Kulturhistorisk infotavle m. QR-kode ved Vestbirk Camping	Horsens Kommune	16.000
			Vestbirk Camping, slutning		
			Vestbirk Kanal, begyndelse		
Omløb ved Vestbirk Vandkraftværk					
0	293		Vestbirk Kanal, begyndelse		
293	359		Vestbirk Kanal, slutning		
652	465		Bro A, Bryrupbanestien, stibro (tidl. banebro)		
1.117	84		Isbarriere		
1.201	7		Bro B, Søvejen, vejbro		
1.208	533		Vestbirk Vandkraftværkskanal, begyndelse		
1.741	50		Kanooverbering Vestbirk Vandkraftværk, begyndelse		
1.791	34		Vestbirk Vandkraftværkskanal, slutning, kraftværks begyndelse		
1.825			Vestbirk Vandkraftværks slutning		

Station	Afstand	Geografi	Projektforslag	Forslagstillere	Overslag
35.912			Vestbirk Kanal, begyndelse		
	3				
35.915			Dæmning		
	1.032				
36.947			Bro 21, vejbro		
	357				
37.304			Bro 22, Bryrupbanestien, stibro (tidl. banebro)		
	619				
37.923			Bro 23, Vestbirkvej, vejbro		
	312				
38.235			Vestbirk Vandkraftværks slutning		
	25				
38.260			Vestbirk Vandkraftværks isætningssted, begyndelse		
	5		Bålplads ved Vestbirk Vandkraftværk	Gl. Rye Kajakklub	5.000
38.265			Vestbirk Vandkraftværks isætningssted, slutning		
	6.055				
44.320			Voervadsbro Teltplads, begyndelse		
	86		Kulturhistorisk infotavle m. QR-kode ved Voervadsbro	Horsens Kommune	16.000
			Shelters ved Voervadsbro Teltplads	Kanoudejerne	100.000
			Madpakkehus ved Voervadsbro Teltplads	Kanoudejerne	90.000
			Bordebænkesæt ved Voervadsbro Teltplads	Kanoudejerne	10.000
44.406			Voervadsbro Teltplads, afslutning		
	101				
44.507			Bro 24, Holmedal, vejbro		
	1.832				
46.339			Vilholt Landgangsted, begyndelse		
	15		Kulturhistorisk infotavle m. QR-kode ved Vilholt	Horsens Kommune	16.000
46.354			Vilholt Landgangsted, afslutning		
	2.633				
48.187			Bro 25, Højlundvej, vejbro		
	192				
49.379			Dedeås afløb		
Omløb gennem den Tvungne Å					
0			Dedeås afløb		
	10				
10			Riværkets fløjmur, begyndelse		
	58				
68			Riværkets fløjmur, slutning		
	76				
144			Bro C, Adolfs Bro, stibro		
	693				
837			Bro D, Klostermøllevej, vejbro		
	318				
1.155			Ophalingsplads Klostermølle (den Røde Spand)		
	257				
1.412			Overbæring v. Klostermølle Teltplads, begyndelse		
	17				
1.429			Bro E, Klostermølle, stibro		
	1				
1.430			Klostermølle, begyndelse		
	32				
1.462			Bro F, Klostermølle, stibro, Klostermølle, slutning		
	30				
1.492			Overbæring v. Klostermølle Teltplads, slutning		
	326		Madpakkehus ved Voervadsbro Teltplads	Kanoudejerne	90.000
1.620			Den Tvungne Å's udløb i Mossø		
	393				
2.213			Dede Å's udløb i Mossø		
Mossø					
49.379			Dedeås afløb		
	1.121				
50.500			Bro 26, Klostermøllevej, vejbro		
	666				
51.188			Bro 27, Klosterkær, kreaturbro		
	826				
52.016			Dede Å's udløb i Mossø		
	1.224				
53.240			Vandingsstedet ved Ny Vissingkloster, begyndelse		
	5		Sandbund til undervisning nær Emborg Bro	Gl. Rye Kajakklub	10.000
53.245			Vandingsstedet ved Ny Vissingkloster, afslutning		
	369				
53.614			Vosgaarde-anlægget, historisk opstemningsanlæg		
	246				
53.860			Salten Å's udløb i Gudenaå, indsejling til Gl. Rye Teltplads		
	1.018				
54.878			Rastepladsen Emborg Bro, begyndelse		
	26				
54.904			Rastepladsen Emborg Bro, afslutning		

Afstand	Geografi	Projektforslag	Forslagstillere	Overslag
2.950		Bro 28, Emborg Bro, vejbro		
	5	Dalgaard, landgangssted, begyndelse		
	5	Dalgaard, landgangssted, afslutning		
2.586		Holmens Camping, begyndelse		
	200	Holmens Camping, afslutning		
	26	Faldgaarde, historisk opstemningsanlæg		
1.668		Anna Klindt Sørensens Have, landgangssted, begyndelse		
	5	Anna Klindt Sørensens Have, landgangssted, afslutning		
sagen ved Rye Mølle				
		Anna Klindt Sørensens Have, landgangssted, afslutning		
121		Toilet, "Spejderhytten" (Rye Nørskov)		
	47	Kanopassage ved Rye Mølle, begyndelse		
	2	Kanopassagen under Rodelundvej, forbedring med manuel trækmulighed	Skanderborg Kommune	10.000
	103	Bro G, Rodelundvej, vejbro		
	75	Bro H, Rye Mølle, privat stibro		
	25	Rampeanlæg, begyndelse		
	93	Ombygning af kanopassagen ved Rye Mølle	FriLuftrådet Søhøjlandet	250.000
	191	Rampeanlæg, afslutning		
		Kanopassage ved Rye Mølle, afslutning		
		Kanopassagen ved Rye Mølle, bedre skiltning	Skanderborg Kommune	10.000
		Sejlsdrende ved Kaninøen		
		Anna Klindt Sørensens Have, landgangssted, afslutning		
163		Søjlet å-løb, begyndelse		
	11	Bro 29, Rodelundvej, vejbro		
	54	Havnen i Ry, søjlet å-løb, afslutning, havnebassin for turistblåde		
378		Skimminghøj Teltplads, begyndelse		
	3	Skimminghøj Teltplads, ny toiletbygning	Grønt partnerskab v. VisitSkanderborg	650.000
		Skimminghøj Teltplads, madpakkehus	Kanoudejerne	90.000
		Skimminghøj Teltplads, borde/bænkesæt	Kanoudejerne	10.000
		Skimminghøj Teltplads, afslutning		
120		Sejlsdrende ved Kaninøen		
2.847				
		Skiltning for de sejlede om Knudhule og Sønderøge	Skanderborg Kommune	25.000
		Alling Vest Teltplads, begyndelse		
37		Alling Vest Teltplads, afslutning		
2.362		Laven Søplads, rasteplads, begyndelse		
	95	Laven Søplads, infotavler	Silkeborg Kommune	16.000
	2.592	Laven Søplads, rasteplads, afslutning		
	10	Hotel Julss, rasteplads, begyndelse		
	3.404	Hotel Julss, rasteplads, afslutning		
	5	Ludvigslyst, landgangssted, begyndelse		
		Ludvigslyst, infotavler	Silkeborg Kommune	16.000
		Ludvigslyst, borde/bænkesæt	Silkeborg Kommune	10.000
		Ludvigslyst, toilet	Silkeborg Kommune	150.000
		Ludvigslyst, bagagebokse	Silkeborg Kommune	20.000
	521	Ludvigslyst, landgangssted, afslutning		
	39	Skyttehusets Camping, begyndelse		
	104	Solfærgen Søhøjlandet		
		Handicapvenlige landgangsbroer	Grønt GudenaaPartnerskab	100.000
	2.634	Skyttehusets Camping, afslutning		
	31	Sejs Ladeplads, landgangssted, begyndelse		
		Sejs Ladeplads, infotavler	Silkeborg Kommune	16.000
		Sejs Ladeplads, borde/bænkesæt	Silkeborg Kommune	10.000
		Sejs Ladeplads, bagagebokse	Silkeborg Kommune	20.000
	1.254	Sejs Ladeplads, landgangssted, afslutning		
		De Små Fisk Teltplads, begyndelse		
		De Små Fisk, infotavler	Silkeborg Kommune	16.000
		De Små Fisk, borde/bænkesæt	Silkeborg Kommune	10.000
		De Små Fisk, landgangsbro	Silkeborg Kommune	100.000

Station	Afstand	Geografi	Projektforslag	Forslagstiller	Overslag
79.532		De Små Fisk Teltplads, afslutning			
80.007	475	Indsejling til Avnsø, begyndelse			
	10	Avnsø, infotavler		Silkeborg Kommune	16.000
		Avnsø, landgangsbro		Silkeborg Kommune	100.000
80.017		Indsejling til Avnsø, afslutning			
80.484	467	Forbindelse til Arboretets landgangssted			
Vejlse-Almind-Ømse					
		Kajakruten "Silkeborg Rundt" inkl. passage Vejlse-Almind-Ømse		Silkeborg Kommune	150.000
80.484		Forbindelse til Arboretets landgangssted			
81.362	876	Gudenåens Camping, Silkeborg, begyndelse			
81.478	116	Gudenåens Camping, Silkeborg, afslutning, isætningssted			
81.857	379	Indelukket, isætningssted, begyndelse			
	5	Indelukket, infotavler		Silkeborg Kommune	32.000
		Indelukket, landgangsbro		Silkeborg Kommune	100.000
81.862		Indelukket, isætningssted, afslutning			
82.557	695	Bro 30, Skanderborg-Heming Jernbane, banebro			
82.572	15	Bro 31, stibro (tidl. banebro)			
83.170	596	Havnen i Silkeborg, landgangssted, begyndelse			
	21	Havnen i Silkeborg, infotavler		Silkeborg Kommune	32.000
		Havnen i Silkeborg, borde/bænkesæt		Silkeborg Kommune	20.000
		Havnen i Silkeborg, bagageboks		Silkeborg Kommune	20.000
83.191		Havnen i Silkeborg, landgangssted, afslutning			
83.232	41	Sluse og seikanal, begyndelse			
	12	Østergade, passage for kanoer (evt. lysregulering)		Dansk Kano- og Kajakforbund	50.000
83.244		Bro 32, Østergade, vejbro			
83.329	85	Sluse og seikanal, afslutning			
83.395	66	Bro 33, Papirfabrikken, stibro			
83.609	214	Bro 34, Papirfabrikken, vejbro			
83.707	98	Slotsholmen, potentielt landgangssted, begyndelse			
	12	Silkeborg Slot, landgangssted med bro		Silkeborg Kommune	100.000
83.719		Slotsholmen, potentielt landgangssted, afslutning			
83.725	6	Bro 35, Slotsholmen, stibro			
83.775	50	Potentielt indsejling under Langebro, begyndelse			
	13	Langebro i Silkeborg, passage for kanoer og kajakker under Langebro		Dansk Kano- og Kajakforbund	200.000
83.788		Potentielt indsejling under Langebro, afslutning			
85.129	1.341	Silkeborg Sø-Camping, begyndelse			
85.196	67	Silkeborg Sø-Camping, afslutning			
85.426	230	Landgangssted, begyndelse			
85.431	5	Landgangssted, afslutning			
86.639	1.208	Bro 36, motorvejsbro			
86.679	40	Potentielt, isætningssted, begyndelse			
	10	Silkeborg Langsø Øst, landgangssted (afventer motorvejsprojekt)		Silkeborg Kommune	100.000
86.689		Potentielt, isætningssted, afslutning			
86.742	53	Bro 37, Østre Ringvej, vejbro			
88.750	2.008	Resenbro rasteplads (Gødved Mælkevej), begyndelse			
		Resenbro rasteplads (Gødved Mælkevej), madpakkehus		Kanoudlejerne	90.000
	58	Resenbro rasteplads (Gødved Mælkevej), borde/bænkesæt		Silkeborg Kommune	10.000
		Resenbro rasteplads (Gødved Mælkevej), toilet		Silkeborg Kommune	150.000
88.808		Resenbro rasteplads (Gødved Mælkevej), afslutning			
89.561	753	Bro 38, Resendalvej, vejbro			
94.404	4.843	Sminge Sø rasteplads, begyndelse			
		Sminge Sø, infotavler		Silkeborg Kommune	16.000
	10	Sminge Sø, madpakkehus		Silkeborg Kommune	90.000
		Sminge Sø, borde/bænkesæt		Silkeborg Kommune	10.000
94.414		Sminge Sø rasteplads, afslutning			
94.523		Sminge Sø Teltplads, begyndelse			
		Sminge Teltplads, infotavler		Silkeborg Kommune	16.000
		Sminge Teltplads, borde/bænkesæt		Silkeborg Kommune	10.000
	11	Sminge Teltplads, madpakkehus		Silkeborg Kommune	90.000
		Sminge Teltplads, toilet		Silkeborg Kommune	150.000
		Gjern Bakker, borde/bænkesæt		Silkeborg Kommune	10.000
		Gjern Bakker, toilet		Silkeborg Kommune	150.000
94.534		Sminge Sø Teltplads, afslutning			
95.220	666	Bro 39, Svstrupvej, vejbro (Svstrup Kro)			
97.336	2.116	Bro 40, Brovejen (Tvilum Bro)			

Station	Afstand	Geografi	Projektforslag	Forslagstiller	Overslag
97.340	4	Tvilum Bro, rasteplads, begyndelse			
97.350	10	Tvilum Bro, rasteplads, sløjfes		Silkeborg Kommune	25.000
		Tvilum Bro, rasteplads, afslutning			
97.634	264	Tvilum Kirke, potentielt ny rasteplads, begyndelse			
		Tvilum Kirke, infotavler		Silkeborg Kommune	16.000
	80	Tvilum Kirke, landgangsbro		Silkeborg Kommune	100.000
		Tvilum Kirke, toilet		Silkeborg Kommune	150.000
97.714		Tvilum Kirke, potentielt ny rasteplads, afslutning			
102.454	4.740	Truust Camping, begyndelse			
102.479	25	Truust Camping, afslutning			
104.826	2.347	Kongensbro isætningssted og rasteplads, begyndelse			
		Kongensbro, infotavler		Silkeborg Kommune	16.000
		Kongensbro, borde/bænkesæt		Silkeborg Kommune	10.000
	46	Kongensbro, madpakkehus		Silkeborg Kommune/Kanoudlejerne	80.000
		Kongensbro, toilet		Silkeborg Kommune	150.000
		Kongensbro, bagageboks		Silkeborg Kommune	20.000
		Kongensbro, ny overmatningsplads m. nyt toilet		Slusekioskens kanoudelejning	500.000
104.872		Kongensbro isætningssted og rasteplads, afslutning			
104.900	28	Bro 41, Kongensbro, vejbro			
109.544	4.644	Ormstrup Skov, rasteplads, begyndelse			
	14	Ormstrup Skov rasteplads, infotavler		Viborg Kommune	16.000
		Ormstrup Skov rasteplads, ny landgangsbro		Viborg Kommune	100.000
109.558		Ormstrup Skov, rasteplads, afslutning			
111.858	2.300	Bro 42, Frisholmvej, vejbro			
111.977	119	Sahl Rasteplads, begyndelse			
112.002	25	Sahl Rasteplads, afslutning			
112.623	621	Ans Søbred Teltplads, begyndelse			
		Ans Søbred, infotavler		Silkeborg Kommune	16.000
	21	Ans Søbred, borde/bænkesæt		Silkeborg Kommune	10.000
		Ans Søbred, madpakkehus		Silkeborg Kommune	90.000
		Ans Søbred, bagageboks		Silkeborg Kommune	20.000
112.644		Ans Søbred Teltplads, afslutning			
117.506	4.862	Tangeværket, forbedring af overbæring		Friiustrådet	1.000.000
117.601	95	Bro 43, Bjerringbrovej, Tangeværkets opstemning, begyndelse			
117.621	20	Tangeværkets slutning			
117.674	53	Bro 44, Tangeværket, stibro			
117.775	101	Tangeværkets, rasteplads, begyndelse			
	6	Tangeværket, madpakkehus		Kanoudlejerne	90.000
117.781		Tangeværkets, rasteplads, afslutning			
121.681	3.900	Bro 45, Møllebækbroen			
121.912	231	Bjerringbro Teltplads, begyndelse			
		Nyt isætningssted, bolværk/spuns og "rumopdeling"		Grønt GudenaaPartnerskab	300.000
121.945	33	Bjerringbro Teltplads, afslutning			
122.014	69	Vandtrappen, begyndelse			
122.021	7	Vandtrappen, afslutning			
122.031	10	Bro 46, Brogade, vejbro			
123.412	1.381	Bro 47, Østre Omfartsvej, vejbro			
124.692	1.280	Kjællighol Teltplads, begyndelse			
124.710	18	Kjællighol Teltplads, afslutning			
124.716	6	Bro 48, Kjællinghalbroen, stibro			
126.290	3.574	Busbjerg Rasteplads, begyndelse			
126.297	7	Busbjerg Rasteplads, afslutning			
129.520	1.223	Barnsebo Camping, begyndelse			
129.541	21	Barnsebo Camping, afslutning			
131.680	2.139	Bro 49, Ulstrup Skovvej			
131.796	116	Dannebrogsplassen, isætningssted og rasteplads, begyndelse			
		Dannebrogsplassen, isætningssted		Favrskov Kommune	300.000
	21	Undervandsobservationspost		DN Favrskov	350.000
		Nyt toilet		Favrskov Kommune / Ulstrup Helhedsplan	250.000
		Shelters		Favrskov Kommune / Ulstrup Helhedsplan	100.000
131.817		Dannebrogsplassen, isætningssted og rasteplads, afslutning			
136.701	4.884	Bro 50, Åbrovej, vejbro			
136.665	2.164	Bro 51, jernbanebro Langå-Århus			
136.992	127	Bro 52, Gjembanestien, stibro (tidl. banebro)			
140.221	1.229	Langå Camping, begyndelse			

Station	Afstand	Geografi	Projektforslag	Forslagstiller	Overslag
140.229	8	Langå Camping, afslutning			
140.230	1	Langå Marina, begyndelse			
	66	Nyt isætningssted, bolværk/spuns og "rumopdeling"		Grønt partnerskab	300.000
140.296	8	Langå isætningssted og rasteplads, begyndelse			
140.304	96	Langå isætningssted og rasteplads, afslutning			
140.400	710	Langå Marina, afslutning			
141.110	5	Bro 53, Amtmand Hoppes Bro, stibro			
141.115		Amtmand Hoppes Bro rasteplads, begyndelse			
141.115	18	Amtmand Hoppes Bro rasteplads, begyndelse			
141.133	13	Amtmand Hoppes Bro rasteplads, afslutning		Kanoudlejerne	90.000
141.146	2.296	Bro 54, Væthvej, vejbro			
143.442	12	Johannesberg rasteplads, begyndelse			
		Johannesberg, primitiv landgangsbro		Randers Kommune	25.000
		Johannesberg, shelters		Randers Kommune	100.000
		Johannesberg, borde/bænkesæt		Randers Kommune	10.000
143.454	4.692	Johannesberg rasteplads, afslutning			
148.146	19	Stevnstrup Rasteplads, begyndelse			
148.165	1.204	Stevnstrup Rasteplads, afslutning			
149.369	422	Bro 55, jernbanen Langå-Randers, banebro			
149.791	1.732	Nørrel's udløb i Gudenåen, Fladbro isætningssted og rasteplads, Randers City Camp			
151.523	10	Bro 56, Ny stibro på vestsiden af motorvejsbro			
151.533	1.811	Bro 57, Nordjyske Motorvej, motorvejsbro			
153.344	35	Kano- og Kajakklubben Gudenå, isætningssted og landgangssted, begyndelse			
153.379	661	Kano- og Kajakklubben Gudenå, isætningssted og landgangssted, afslutning			
154.040	204	Bro 58, Randers-Århus jernbane, banebro			
154.244	8	Bro 59, Den Blå Bro, stibro (tidl. jernbanebro)			
154.252	30	Tørvebryggen, isætningssted og landgangssted, begyndelse			
	302	Forbedning af isætningssted		Randers Kommune	300.000
154.282	30	Tørvebryggen, isætningssted og landgangssted, afslutning			
154.584		Bro 60, Randers Bro, Århusvej, vejbro			
Generelle betragtninger/forslag					
		QR-koder om naturemner langs åen - 5-10 punkter i hver kommune via OplevGudena.dk		DN Favrskov/Silkeborg Kommune	336.000
		Gennemgående ensartet skiltning af faciliteter og anvisninger		Flere kommuner/Kanoudlejerne	500.000
		Prioritering af en udvikling af formidlingen (adgang, natur, kultur, indkøb m.v.)		Silkeborg Kommune	500.000
		Fortøjningspultter ved alle landgangssteder		Silkeborg Kommune	150.000
		Generel udbygning af toiletter med rindende vand på tell- og rastepladser		Silkeborg Kommune	500.000
		Skiltning af alle vej- og stibroer, bådebroer etc. (ca. 100 lokaliteter)		Silkeborg Kommune	450.000
		Opsætning af affaldsspande		Dansk Forening for Rosport	175.000
		Opsætning af bagagebokse (er delvist medtaget ovenfor)		Silkeborg Kommune	160.000
		Adgang til elektricitet langs åen (udviklingsprojekt om bl.a. solceller)		Silkeborg Kommune/Ry Roklub	500.000
		Samarbejde mellem roere og brosamrådet (redegørelsesnotat)		Dansk Forening for Rosport	40.000
		Problemer med grøde er stigende for roerne (udredningsarbejde vedr. løsningsforslag)		Dansk Forening for Rosport/Gl. Rye Kajakklub	60.000

Sammentælling, overordnet budget ekskl. moms

Anlægs- og materialeudgifter i alt, ekskl. moms	13.786.000
Teknisk rådgivning, projektering m.v. 10 % af anlægs- og materialeudgifterne	1.378.600
Tovholder, tilladelser m.v. 10 % af anlægs- og materialeudgifterne	1.378.600
Uforudsigelige omkostninger, 10 % af samtlige omkostninger	1.654.320
Udgifter i alt ekskl. moms	18.197.520

Kort

På de følgende sider bringes 8 kort, som sammen dækker Gudenåens hovedløb jf. oversigtskortet side 3.

Stednavne med rødt markerer de foreslåede GudenåKrydsningspunkter jf. oversigtskortet side 4.

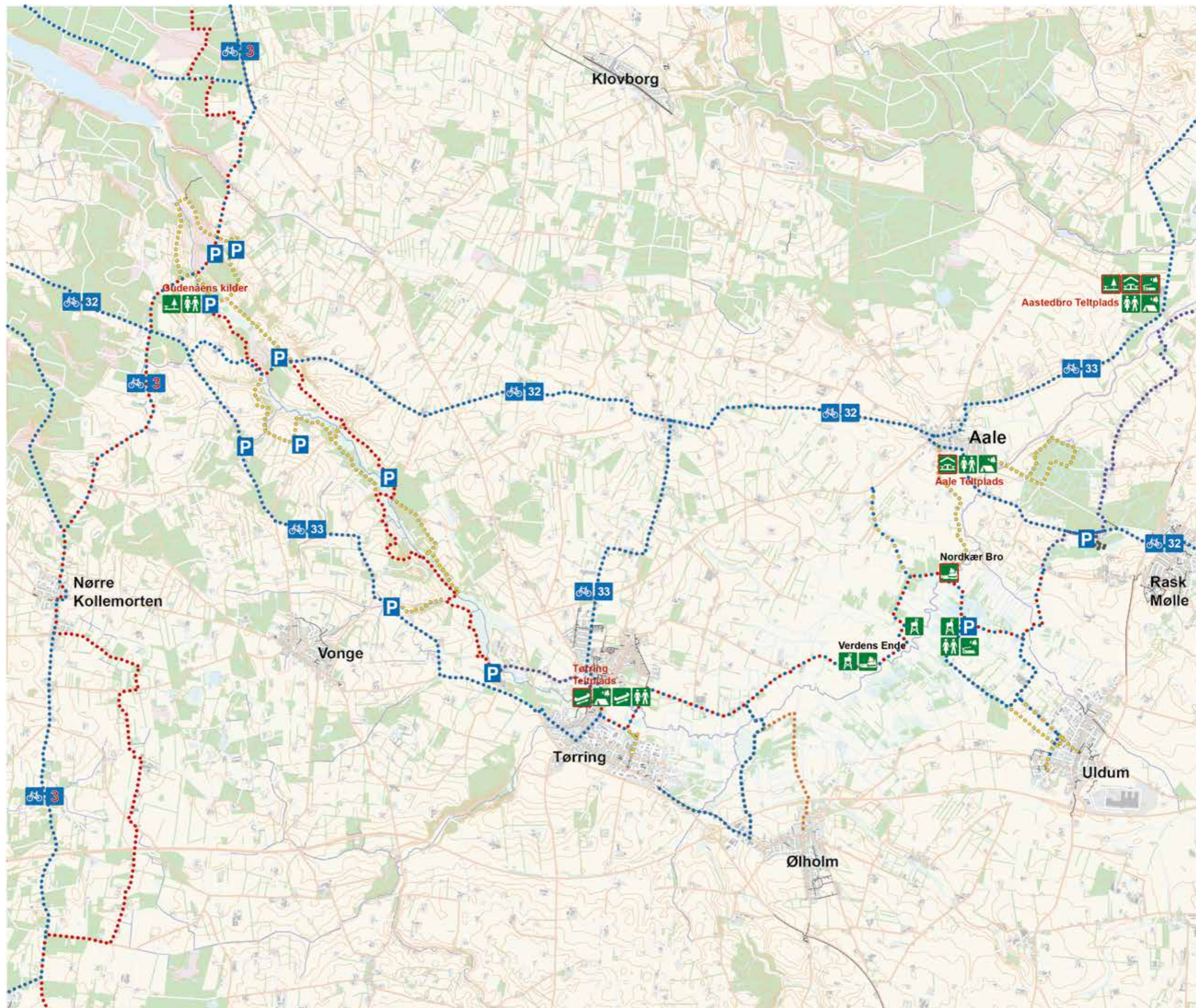
De museer og attraktioner, der er medtaget på kortene er alene udvalgt ud fra en betragtning om, at de kunne være besøgsmaal for de sejlede på åen.

Alle kort er udarbejdet på grundlag af de frie grundkortdata fra Geodastyrelsen.

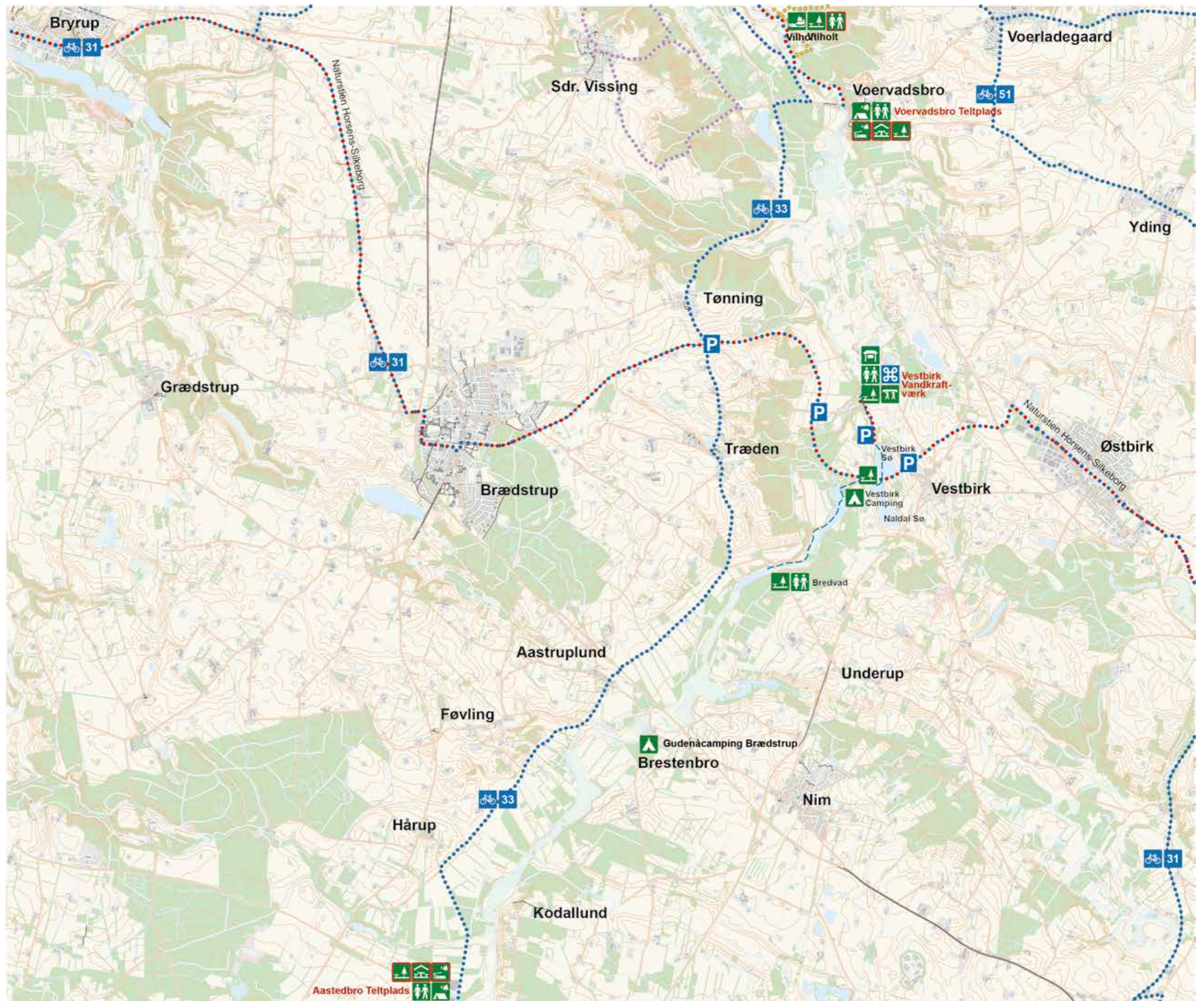
Grødeskæring i Gudenåen september 2014 ud for Langå Marina

- Byområde
  - Bebyggelse
  - Sø
  - Vandløb
  - Skov
  - Hede
  - Eng/vådområde
  - Jernbane
  - Motorvej
  - Kommende motorvej
  - Landevej
  - Skovvej/markvej
  - Sti
  - Afmærkede hovedvandruter
  - Afmærkede sidevandruter
  - Cykelruter
  - Parkering
  - Turistbureau
  - Station
  - Seværdighed/attraktion
  - Naturseværdighed
  - Turistbåd
  - Vandrehjem
  - Campingplads
  - Teltplads
  - Shelter
  - Toilet
  - Hundeskov
  - Madpakkehus
  - Rasteplads
  - Fugletårn
  - Bålhytte/grillhytte
  - Ro-mulighed
  - Landgangssted
  - Overbæring
  - Isætningsted
  - Kano-isætningssted
  - Ophalingsplads
  - Kanosluse
  - Nedlægges
  - Ønske/forslag
- Kort: Geodatastyrelsen

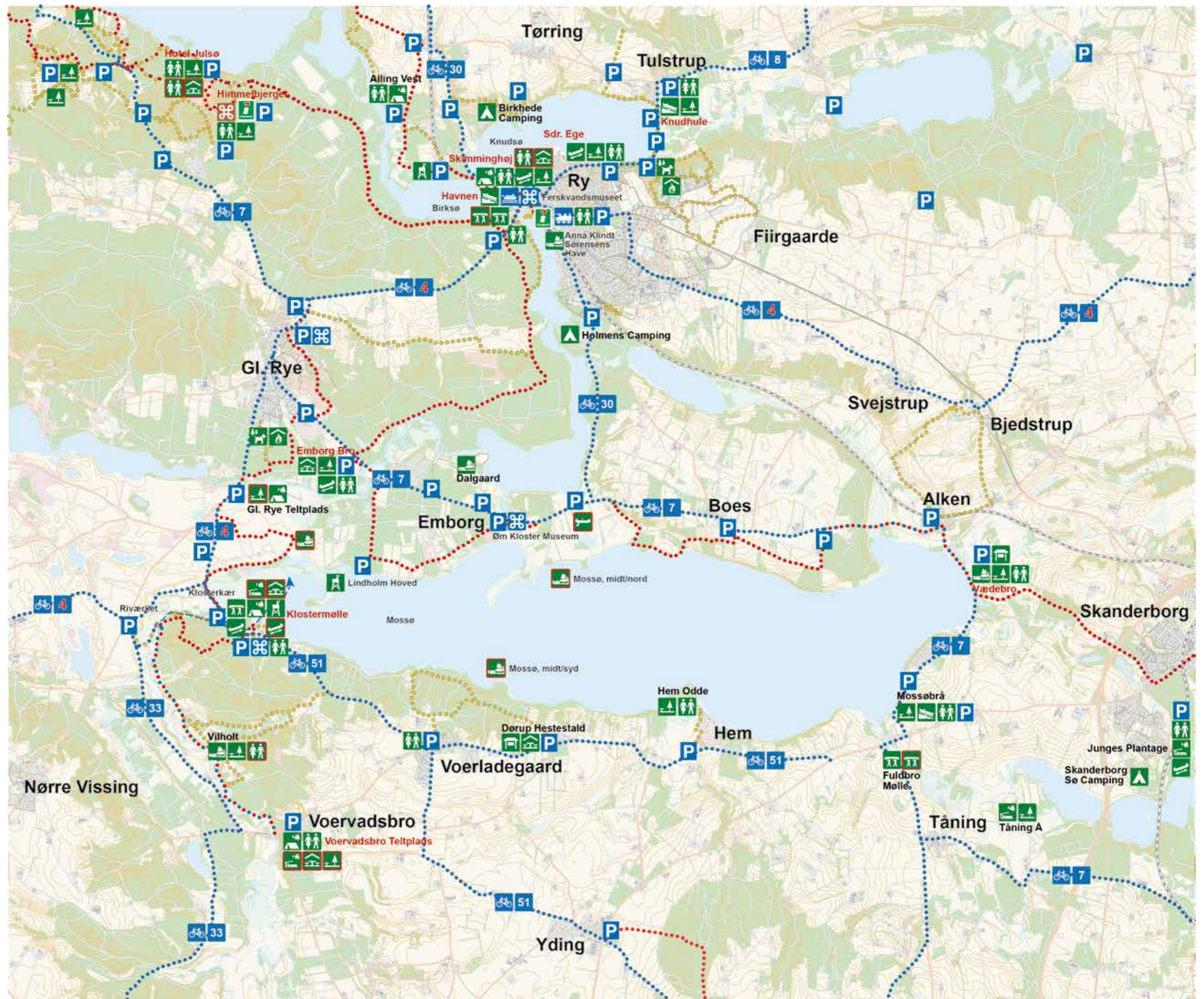

- Byområde
  - Bebyggelse
  - Sø
  - Vandløb
  - Skov
  - Hede
  - Eng/vådområde
  - Jernbane
  - Motorvej
  - Kommende motorvej
  - Landevej
  - Skovvej/markvej
  - Sti
  - Afmærkede hovedvandruter
  - Afmærkede sidevandruter
  - Cykelruter
  - Parkering
  - Turistbureau
  - Station
  - Seværdighed/attraktion
  - Naturseværdighed
  - Turistbåd
  - Vandrehjem
  - Campingplads
  - Teltplads
  - Shelter
  - Toilet
  - Hundeskov
  - Madpakkehus
  - Rasteplads
  - Fugletårn
  - Bålhytte/grillhytte
  - Ro-mulighed
  - Landgangssted
  - Overbæring
  - Isætningsted
  - Kano-isætningssted
  - Ophalingsplads
  - Kanosluse
  - Nedlægges
  - Ønske/forslag
- Kort: Geodatastyrelsen

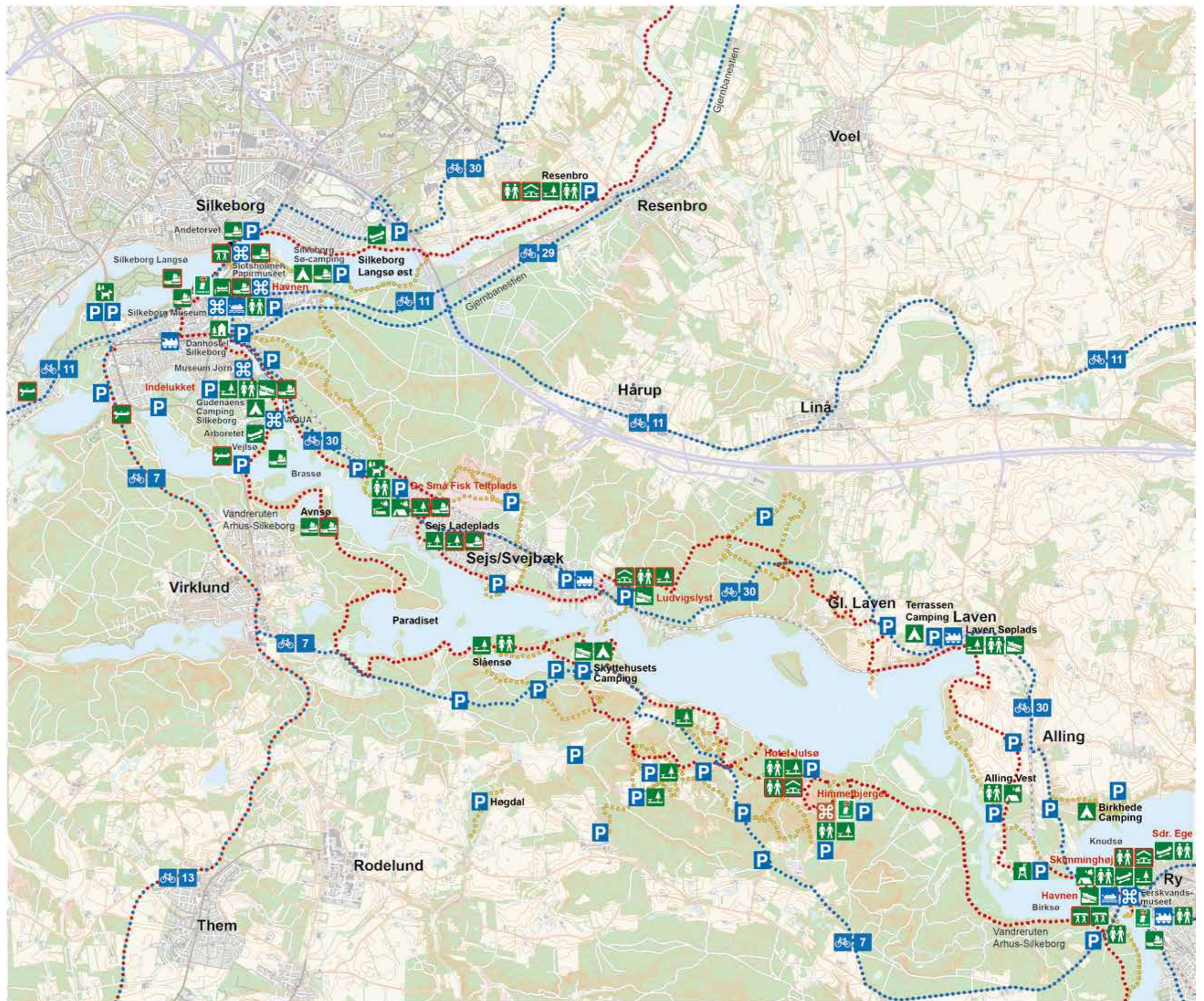

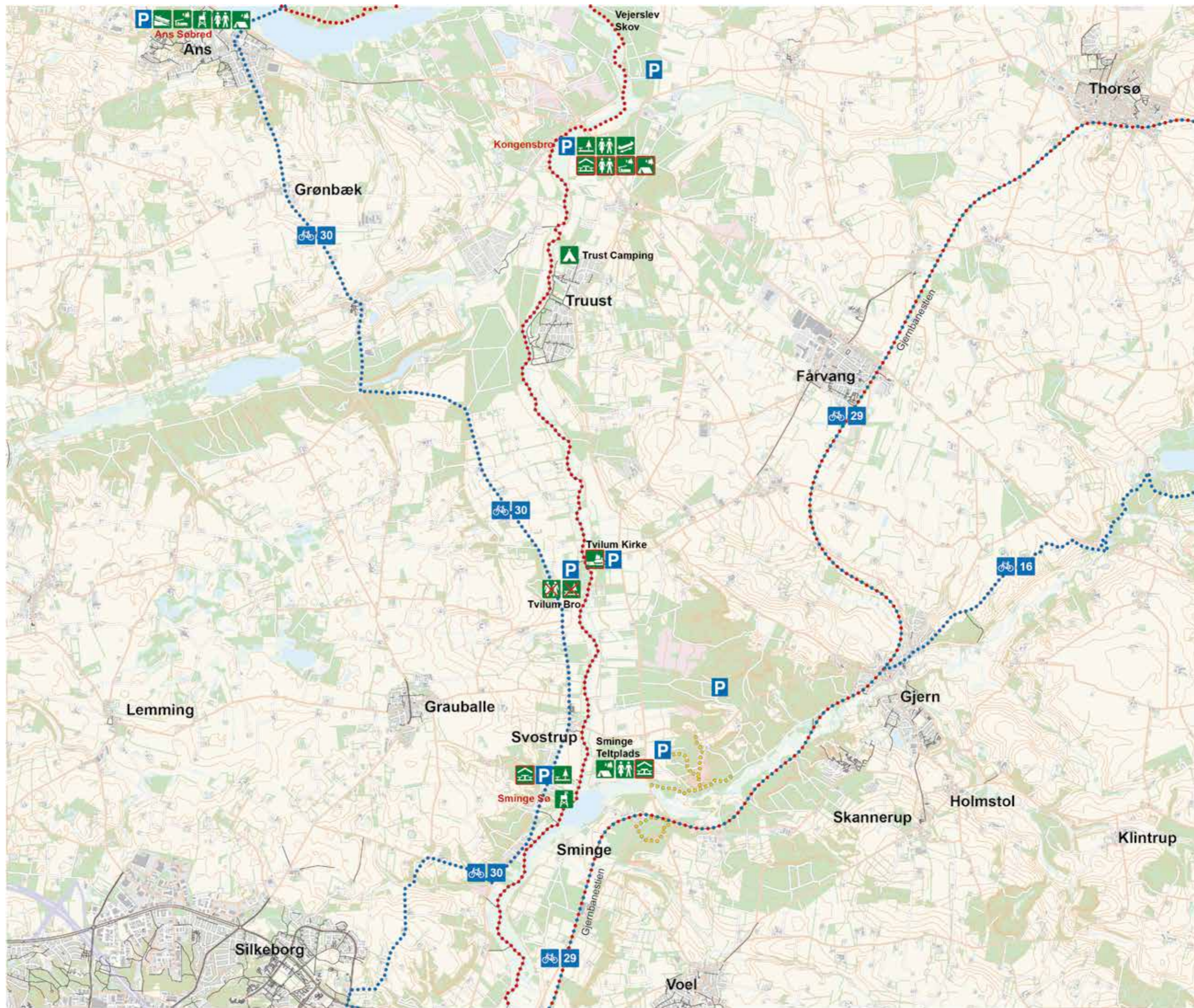
- Byområde
  - Bebyggelse
  - Sø
  - Vandløb
  - Skov
  - Hede
  - Eng/vådområde
  - Jernbane
  - Motorvej
  - Kommende motorvej
  - Landevej
  - Skovvej/markvej
  - Sti
  - Afmærkede hovedvandreruter
  - Afmærkede sidevandreruter
  - Cykelruter
  - Parkering
  - Turistbureau
  - Station
  - Seværdighed/attraktion
  - Naturseværdighed
  - Turistbåd
  - Vandrehjem
  - Campingplads
  - Teltplads
  - Shelter
  - Toilet
  - Hundeskov
  - Madpakkehus
  - Rasteplass
  - Fugletårn
  - Bålhytte/grillhytte
  - Ro-mulighed
  - Landgangssted
  - Overbæring
  - Isætningsted
  - Kano-isætningssted
  - Ophalingsplads
  - Kanosluse
  - Nedlægges
  - Ønske/forslag
- Kort: Geodatastyrelsen

- Byområde
  - Bebyggelse
  - Sø
  - Vandløb
  - Skov
  - Hede
  - Eng/vådområde
  - Jernbane
  - Motorvej
  - Kommende motorvej
  - Landevej
  - Skovvej/markvej
  - Sti
  - Afmærkede hovedvandreruter
  - Afmærkede sidevandreruter
  - Cykelruter
  - Parkering
  - Turistbureau
  - Station
  - Seværdighed/attraktion
  - Naturseværdighed
  - Turistbåd
  - Vandrehjem
  - Campingplads
  - Teltplads
  - Shelter
  - Toilet
  - Hundeskov
  - Madpakkehus
  - Rasteplads
  - Fugletårn
  - Bålhytte/grillhytte
  - Ro-mulighed
  - Landgangssted
  - Overbæring
  - Isætningsted
  - Kano-isætningssted
  - Ophalingsplads
  - Kanosluse
  - Nedlægges
  - Ønske/forslag
- Kort: Geodatastyrelsen

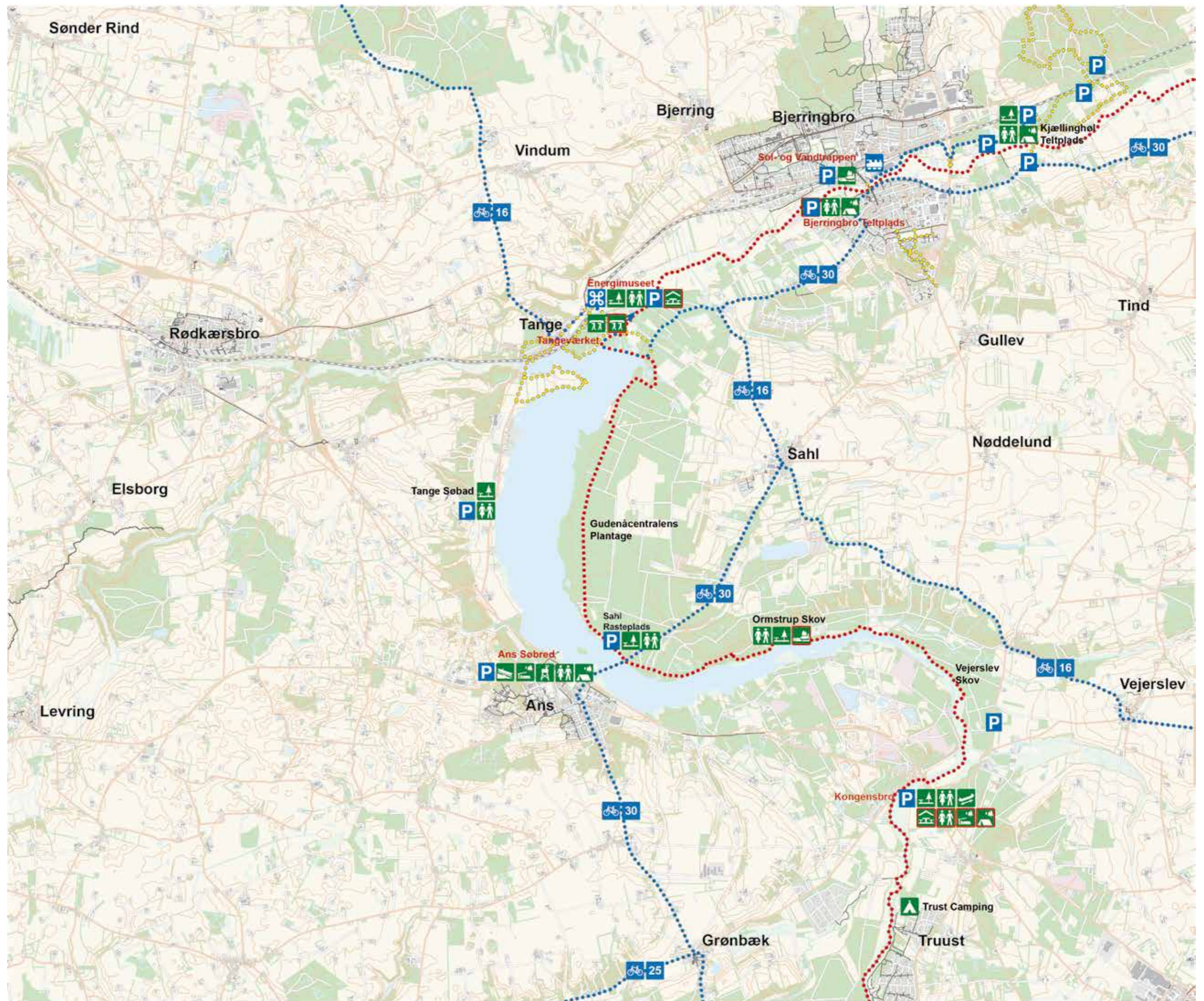

- Byområde
  - Bebyggelse
  - Sø
  - Vandløb
  - Skov
  - Hede
  - Eng/vådområde
  - Jernbane
  - Motorvej
  - Kommende motorvej
  - Landevej
  - Skovvej/markvej
  - Sti
  - Afmærkede hovedvandruter
  - Afmærkede sidevandruter
  - Cykelruter
  - Parkering
  - Turistbureau
  - Station
  - Seværdighed/attraktion
  - Naturseværdighed
  - Turistbåd
  - Vandrehjem
  - Campingplads
  - Teltplads
  - Shelter
  - Toilet
  - Hundeskov
  - Madpakkehus
  - Rasteplads
  - Fugletårn
  - Bålhytte/grillhytte
  - Ro-mulighed
  - Landgangssted
  - Overbæring
  - Isætningsted
  - Kano-isætningssted
  - Ophalingsplads
  - Kanosluse
  - Nedlægges
  - Ønske/forslag
- Kort: Geodatastyrelsen

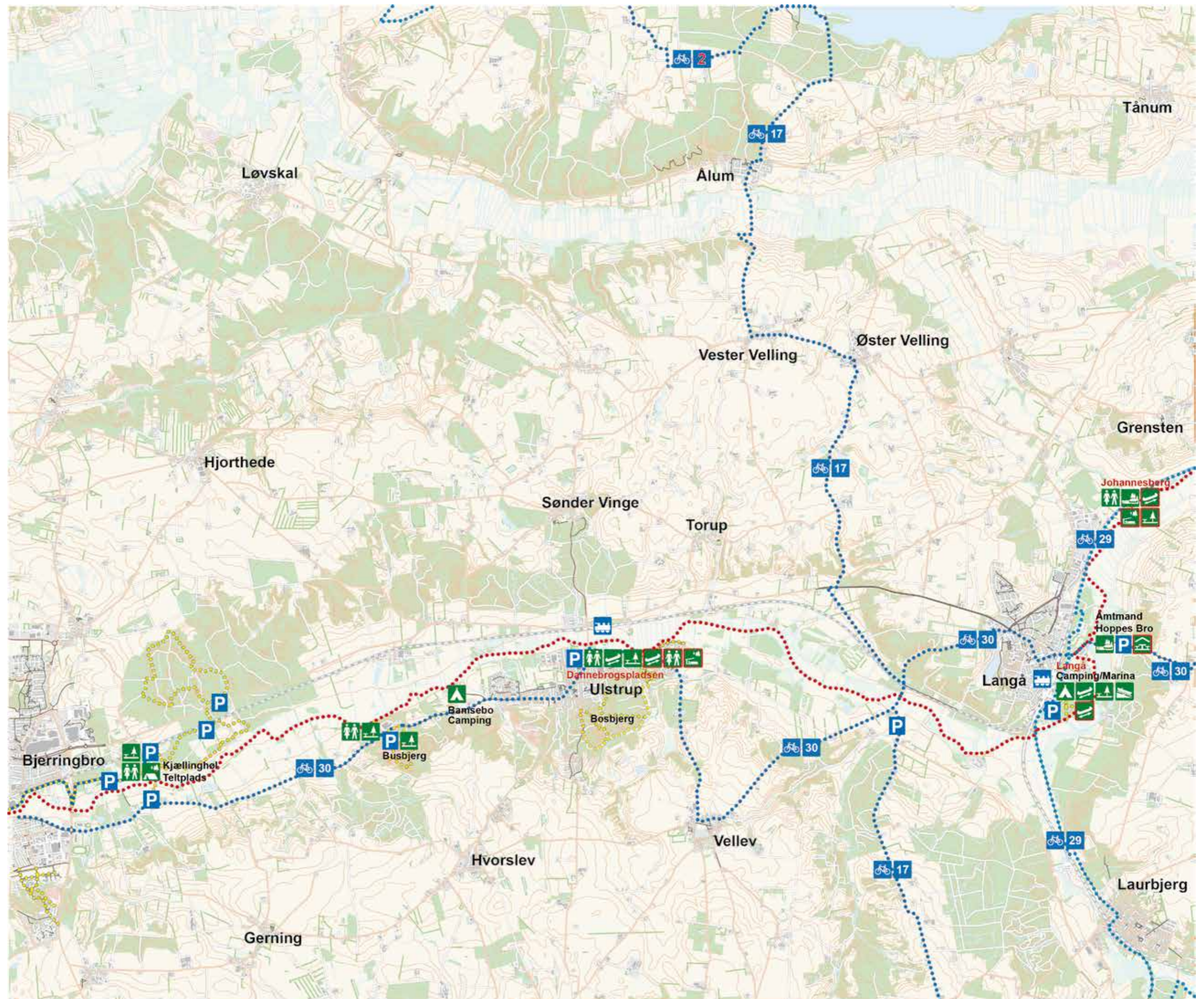
- Byområde
- Bebyggelse
- Sø
- Vandløb
- Skov
- Hede
- Eng/vådområde
- Jernbane
- Motorvej
- Kommende motorvej
- Landevej
- Skovvej/markvej
- Sti
- Afmærkede hovedvandreruter
- Afmærkede sidevandreruter
- Cykelruter
- Parkering
- Turistbureau
- Station
- Seværdighed/attraktion
- Naturseværdighed
- Turistbåd
- Vandrehjem
- Campingplads
- Teltplads
- Shelter
- Toilet
- Hundeskov
- Madpakkehus
- Rasteplads
- Fugletårn
- Bålhytte/grillhytte
- Ro-mulighed
- Landgangssted
- Overbæring
- Isætningsted
- Kano-isætningssted
- Ophalingsplads
- Kanosluse
- Nedlægges
- Ønske/forslag

Kort: Geodatastyrelsen

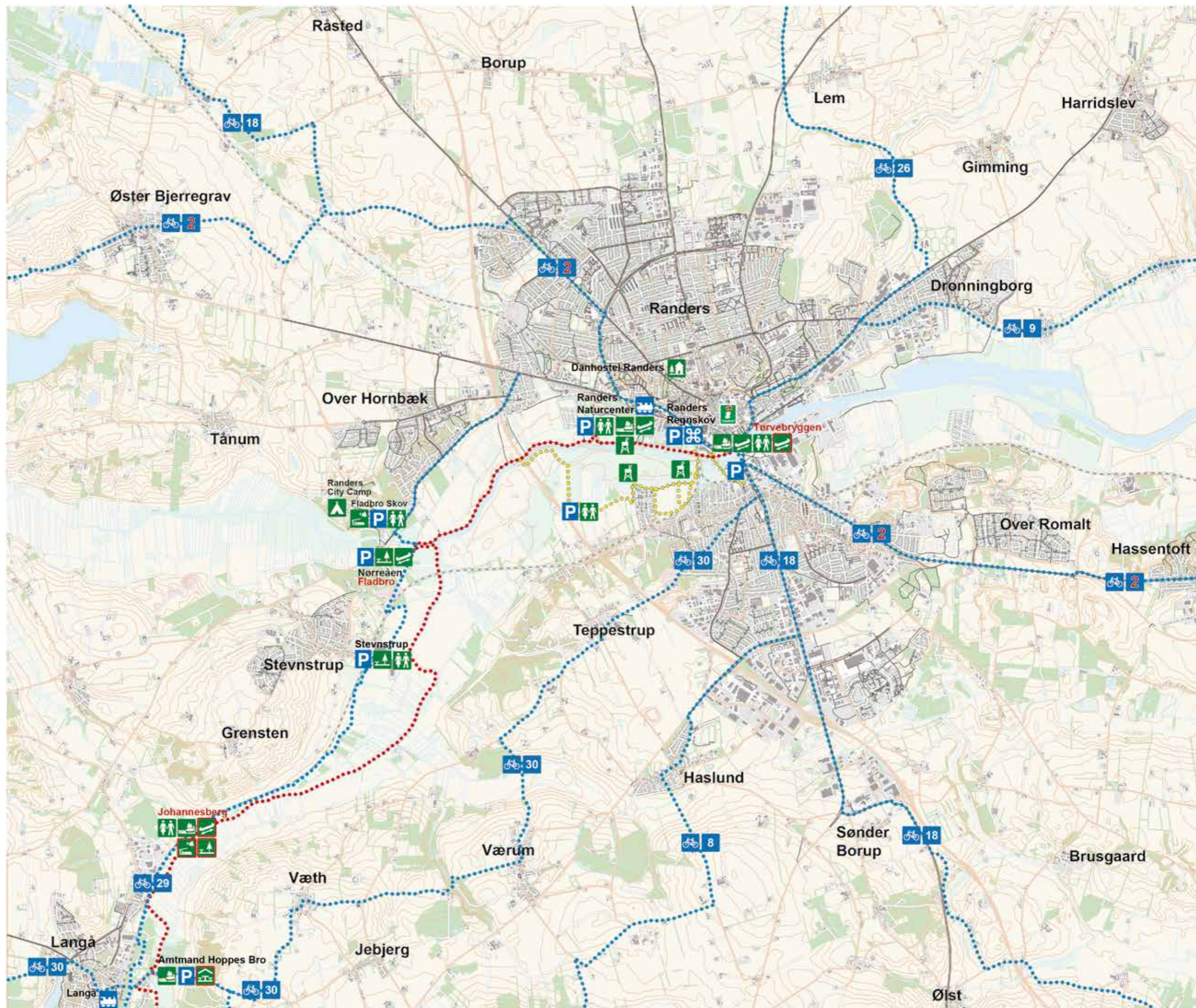

- Byområde
- Bebyggelse
- Sø
- Vandløb
- Skov
- Hede
- Eng/vådområde
- Jernbane
- Motorvej
- Kommende motorvej
- Landevej
- Skovvej/markvej
- Sti
- Afmærkede hovedvandreruter
- Afmærkede sidevandreruter
- Cykelruter
- Parkering
- Turistbureau
- Station
- Seværdighed/attraktion
- Naturseværdighed
- Turistbåd
- Vandrehjem
- Campingplads
- Teltplads
- Shelter
- Toilet
- Hundeskov
- Madpakkehus
- Rasteplads
- Fugletårn
- Bålhytte/grillhytte
- Ro-mulighed
- Landgangssted
- Overbæring
- Isætningsted
- Kano-isætningssted
- Ophalingsplads
- Kanosluse
- Nedlægges
- Ønske/forslag

Kort: Geodatastyrelsen

- Byområde
- Bebyggelse
- Sø
- Vandløb
- Skov
- Hede
- Eng/vådområde
- Jernbane
- Motorvej
- Kommende motorvej
- Landevej
- Skovvej/markvej
- Sti
- Afmærkede hovedvandruter
- Afmærkede sidevandruter
- Cykelruter
- Parkering
- Turistbureau
- Station
- Seværdighed/attraktion
- Naturseværdighed
- Turistbåd
- Vandrehjem
- Campingplads
- Teltplads
- Shelter
- Toilet
- Hundeskov
- Madpakkehus
- Rasteplads
- Fugletårn
- Bålhytte/grillhytte
- Ro-mulighed
- Landgangssted
- Overbæring
- Isætningsted
- Kano-isætningssted
- Ophalingsplads
- Kanosluse
- Nedlægges
- Ønske/forslag

Begrebsafklaring

Definitioner på typer af lokaliteter

Når man besigtiger faciliteter langs Gudenåen i dag forekommer der en lang række opholdsarealer, overnatningsmuligheder etc. af meget svingende kvalitet og med meget forskellige betegnelser.

F.eks. benyttes ord som overbæring, slæbested, isætningssted og ophalingssted i forskellige betydninger afhængig af afsenderens målgruppe – myndighed, kanoudelejer, bådklub etc.

Det kan derfor være svært at systematisere betegnelser på forskellige lokalitetstyper langs Gudenåen, men det er vigtigt, at publikum nogenlunde ved, hvad man kan forvente, der knyttes til betegnelser og piktogrammer.

Det er vigtigt, at man i dialogen fremadrettet er loyal overfor definitioner, og at de accepteres bredt på tværs af myndigheder (kommuner og Naturstyrelse), markedsføringsansvarlige (Visitgudenaa og turistbureauer) og erhvervsdrivende langs Gudenåen (campingpladser, vandrehjem, kanoudelejer m.v.).

Nedenstående definitioner er resultatet af en høringsrunde hos kommunerne langs Gudenåen ved udarbejdelsen af Gudenåkomitéens folder om kano- og kajaksejladser på Gudenåen i 2011.

Definitioner

Isætningssted:

Publikums motorbåde og sejlbåde må sættes i og tages op – f.eks. Mossøbrå

Kano-isætningssted:

Publikums kanoer/kajakker må sættes i og tages op – f.eks. Emborg Bro og startstedet i Tørring .

Kano-ophalingsplads:

Kun udlejnings-kanoer/kajakker må tages op – der findes kun et sted på Gudenåen, nemlig ca. 300 meter før Klostermølle

Kano-overbæring:

Kanoer skal bæres eller køres på kanotransportvogn forbi en spærring i åen – f.eks. Vestbirk Vandkraftværk, Rye Mølle og Tangvæverket

Teltplads:

Et lovligt opholdsområde ved Gudenåen med minimumsfaciliteter i form af toilet, overnatningsmulighed i telte, borde/bænke – det gælder de officielle 13 teltpladser inkl. Gl. Rye Teltplads.

Shelterplads:

Et lovligt opholdsområde med minimumsfaciliteter i form af toilet og overnatningsmulighed i shelter – f.eks. Tåning Å Fladbro Skov og De Små Fisk

Rasteplads:

Et lovligt opholdsområde med minimumsfaciliteter i form af toilet og borde/bænke, men overnatning forbudt – f.eks. Bredvad Mølle.

Kano-landgangssted:

Et lovligt landgangssted, hvor kanoen kan fortøjes eller trækkes på land, men hvor der ikke er faciliteter nok til at stedet kan klassificeres som rasteplads – f.eks. Verdens Ende i Uldum Kær, Anna Klindt Sørensen Have i Ry, nord-vestre hjørne af Silkeborg Langsø, Brassø ved Arboretet.

Sluse:

Der er i dag kun een sluse i Gudenåsystemet – nemlig slusen i Silkeborg

Definitioner på typer af færdselsarealer

OplevGudenaa har på samme vis oplevet, at der knyttes mange forskellige betegnelser på stier og færdselsarealer. Derfor er der i forbindelse med udarbejdelsen af oplægget om GudenaaStierne indført en række definitioner.

Veje

- **F.eks. private markveje og skovveje samt offentlige veje** – er alle menneskeskabte færdselsarealer, som kan anvendes til rekreative ture i naturen.
- **Større veje** er en samlebetegnelse på asfaltbelagte veje med offentlig adgang. Kun i sjældne tilfælde er sådanne veje juridisk set private veje.
- **Mindre veje** er en samlet betegnelse på menneskeskabte færdselsarealer, der nu eller tidligere har tjent til færdsel med 4-hjulede køretøjer som biler og traktorer m.v.

Stier

- **Stier** er også menneskeskabte færdselsarealer, som kan anvendes til rekreative ture i naturen.
- **Stier i eget trace** er betegnelsen på menneskeskabte færdselsarealer, der ikke egner sig til færdsel med motorkøretøjer, fordi de er mindre end veje eller ikke er funderede til tunge køretøjer.

Ruter

- **Ruter** er kortlagte og afmærkede færdselsforløb af sammenhængende veje og stier. Afmærkningerne kan bestå i markeringer på pæle (pile og prikker), markeringer ved skilte efter vejlovgivningen eller markeringer på træer eller andre genstande i landskabet. Man kan tale om større, sammenhængende nationale eller regionale ruter eller kortere, afsluttede lokale ruter.

Ture

- **Ture** er anbefalinger om anvendelse af veje, stier og ruter for at nå et bestemt mål, en bestemt række af temaoplevelser etc. Ture planlægges ofte af turistbureauer eller lokale folk, som gerne vil gøre opmærksom på oplevelser i et lokalområde.

Stityper efter belægning

- **Asfaltstier** er stier, der er belagt med asfalt. De egner sig normalt også til cykling og evt. færdsel med manuelle eller eldrevne kørestole.
- **Grusstier** er stier, der er belagt med grus. Afhængig af grusets beskaffenhed kan overfladen være jævn eller ujævn. Hvis der er skarpe materialer i gruset kan punkteringer være hyppige, hvis man cykler på grusstierne. Hvis grusstierne ikke hele tiden slides, vil bevoksning efterhånden vandre ind over stien.
- **Stenmelstier** er grusstier, der er forsynet med et dæklag af stenmel, som gør overfladen hårdere og mere jævn end grusstier. Stenmelstier egner sig normalt også til cykling og evt. færdsel med manuelle eller eldrevne kørestole.
- **Slotsgrus eller cykelgrus** er en belægningstype med hård overflade, men hvor der kun udlægges ét lag grus, som har den samme overfladiske beskaffenhed som stenmelstier. Cykelgrus har runde korn, så punkteringer forekommer i mindst mulig grad.
- **Træstier** er stier over især vådbundsarealer, hvor der kan forekomme oversvømmelser, eller hvor man ønsker at sikre vandets frie bevægelighed under stien af hensyn til naturen m.v. Træstier etableres ofte på pæle i lagret eg eller robenia, som kan tåle langvarig vand- og jordkontakt. Dæklaget kan være forskellige træsorter med lagret eg eller udenlandske hårdtræarter som de mest holdbare.
- **Trampestier** er stier, hvor man anvender den belægning, der er i naturen i forvejen, og hvor publikum tåler naturens skiftende påvirkninger af trampestien. Sådanne stier kaldes også for trampespor eller blot spor. Over våde passager kan trampestier suppleres med f.eks. barkflis, spange eller broer, træstier etc.

Kano-isætning på Tørring Teltplads

